VISŲ ŠALIŲ DARBININKAI VIENYKITĖS!

JŲS NIEKO NEPRALAIMĖSIT, TIK RETEŽIUS

21

"KOVA"
Savaitinis laikraštis
Išeina kas petnyčia Phil'a., Pa.
Leidžia
LIETUVIU SOCIJALISTU
SĄJUNGA AMERIKOJE.
(Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908)

PRENUMERATA:
Metams į visas dalis svieto $2.00.
Pusei metų .... $1.00.
Apgarsinimų kainos ant užklausimo.

Redaktorius — K. Vidikas.
Administratorius — A. Žymontas.

Su visokiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

KOVA

Organas Lietuviu Socijalistu Sajungos Amerikoje.

"KOVA"
The Lithuanian weekly
Published every Friday, Phil'a., Pa.
by the
LITHUANIAN SOCIALIST
FEDERATION OF AMERICA
(Incorporated April 28, 1908)
SUBSCRIPTION RATES:
In all parts of the world per year
Editor — K. Vidikas.
Business Manager — A. Žymontas
Advertising rates on application
All communications should be addressed to:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

No. 6 — Telefono No. Keystone Main 2958. — PHILADELPHIA, PA., 7 d. VASARIO (February) 1913 m. — Entered as second class matter May 17, 1906, at the post office at Philadelphia, Pa. — Telephone: Keystone Main 2958. — Metas IX

J Baltrusaitis 2400 5th ave

Į kitų miestų siuvėjus.

Brooklyn, N. Y. Męs, Brooklyno ir New Yorko straikuojanti rubsiuviai, kurių yra apie 200,000, susidedančių iš įvairių tautų, kurių tarpe yra ir lietuvių 3000 su viršum, atsikreipiame į jus, draugai darbininkai, kitų miestų kriaučiai, ir meldžiame, jeigu patėmysite New Yorko firmas duodant jums orderius, tai malonėkite pranešti laišku ar kitokiu budu straiko vedimo komitetui šiuo antrašu:

J K. **Matijošaitis,** 101–103 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Šelpkime straikerius.

Taigi draugai ir draugės, darbininkai, šelpkite mus, kiek galėdami; šitoj kovoj sustiprinkite mus, juk męs kovojame už duonos kąsnį ir pagerinimą sau buvio. Iki šiam laikui laikomės tvirtai ir laikysimės ilgiau, pakol mųsų spėkos tęsės. Bet žinote, draugai darbininkai, kad tokioj sunkioj kovoj atsiranda visokių nesusipratimų; mat, darbdaviai stengiasi visomis pajiegomis mus suvadžioti, nusilpninti mųsų pajiegas ir sugriauti mųsų tvarką. Samdo visokius valkatas ir veža automobiliuose į dirbtuves, kad pakenkus straikuojantiems. Tie pasamdyti valkatos darbo dirbti, žinoma, nemoka, nes, ant kampų stovėdami, išmokti negalėjo. Bet kapitalistai, kaip galėdami, erzina straikuojančias minias, manydami tarp darbininkų sukelti riaušes, kad tuo lengviau galėtų sulaužyt straiką.

Darbdaviai darbų į kitus miestus išvežti negali (Išveža. Red.), nes kitų miestų darbininkai (ačiu jiems) protestuoja ir atsisako New Yorko darbą dirbti. Tai didžiausia mųsų viltis. Taigi, jeigu tik laikysimės vienybėj, tai straikas, be abejonės, bus laimėtas.

Tuli darbdaviai jau ateina pas darbininkus, pasiulydami savo išlygas, bet darbininkai ant jų tokių išlygų nesutinka.

Toliaus, kapitalistai matydami, kad tuo visu nieko neveiks, -- sumano kitokius budus — bando papirkti gerai susipratusius darbininkus. Štai vienas atsitikimas. Vienas iš didesnių Brooklyno firmų bosų, pasigavęs vieną ypatą iš savo dirbtuvės, siulė kelis šimtus dolerių, kad ta ypata pakeltų tarp darbininkų maištą ir vestų juos dirbt, bet ji buvo ištikima darbininkams, ir neparsidavė už kapitalistų pinigus ir viešai pranešė apie tą atsitikimą.

Taigi męs, straikeriai, tikimės, kad tą, visuomene, paduosi mums broliška ranką, o tuom sustiprinsi mųsų dvasią ant toliaus kovoti su žvėriškais kapitalistais. Presos Komitetas:

V. Šibanauskas,
W. Wichert, J. Lapinskas,
101–103 Grand St., Brooklyn. N. Y.

Chicagos siuvėjai.

Chicago, Ill. Atsibuvo masiviškas siuvėjų susirinkimas Hod Carriers salėje, kurį surengė apskričio taryba N 6 Susivienijimo Rubsiuvių Amerikoje. Kalbėtojais buvo: J. O. Bental –angliškai. L. Kostka-čekiškai, R. Mazurkewicz, redaktorius «Dziennik Ludowy»–lenkiškai, Siskind, redaktorius «Jewish Labor World»–žydiškai. Joseph Gorti–itališkai ir P. Galskis–lietuviškai. Visi kalbėtojai nurodė reikalingumą paremti New Yorko straiką, kaip morališkai, taip ir finansiškai, nes New Yorko straikas yra vienas iš istoriškų straikų ir to straiko laimėjimas ženklintų [illegible] siuvių.

Cia buvo kalbėta apie sustabdymą orderių, atvežamų iš New Yorko į Chicago. Yra išrinktas komitetas iš virš 300 ypatų, kurios kontroliuoja įvežamą į Chicago kriaučišką darbą. Ir tas komitetas galės iššaukti į straiką tuos darbininkus, kurie dirbs New Yorko darbą.

Susirinkime dalyvavo apie 3500 ypatų. Pasidarbavimas minėto komiteto atnešė didelę naudą, nes daugelį dirbtuvių privertė grąžinti darbą atgal, ir tai, žinoma, labai žymiai pagelbės straikeriams; taipgi privertė Darbdavių Susivienijimą veikti prieš tas firmas, kurios ims darbą iš New Yorko.

Kada čionai laikraščiai pradėjo rašyti, kad, jeigu bus dirbamas darbas iš New Yorko, tai vieni darbdaviai teisinos, kad jie nedirba, kiti gi skubinai siuntė darbą atgal į New Yorką.

Renkama aukos straikeriams. 81 kuopos viešame susirinkime jiems suaukauta $9 47 ir 4 kuopos viešame susirinkime — $11,41. Tuomi priduosiu rezoliuciją, išnęštą viešame susirinkime P. G.

Visoki atsitikimai.

Brooklyn, N. Y. Laike rubsiuvių straiko Brooklyne pas K. C dirbtuvę superintendentas Ulfas, pasišaukęs unijos organizatorių M. Orande, siulė jam $500, kad jisai parduotų straikuojančius darbininkus, bet minėtas organizatorius atstumė tuos šimtus ir susirinkime perstatė tą visą atsitikimą; Ulfas matydamas, kad tas nieko negelbės, apskelbė per kapitalistiškus laikraščius, kad jam reikia visokių šakų darbininkų į jo dirbtuvę; bet ir tai nieko negelbėjo. Tada Ulfas prisakė savo formanams (bosams), kad jie butinai gautų darbininkų, arba, geriau pasakius, skiabų.

O jeigu nepristatys skiabų, tai ir jį darbininkai privers prisirašyti prie unijos ir pildyti visas unijos išlygas; tai, sako, jus nei vienas neturit darbo mano dirbtuvėj.

Dabar kitas tam panašus atsitikimas. 28 sausio buvo atėję darbdaviai Libmanson Brothers pas Juškausko šapos darbininkus, kurie buvo sušaukti į šapos mitingą dėl susitaikymo su darbdaviu S B. Bet darbininkai nesitaikė ant jo išlygų. Tai darbdavys, matydamas, kad iš to nieko nėra, pasišaukęs Juškausko formaną J. Gvaizdiką, pasiulė jam $200, kad sukeltų tarp darbininkų riaušes, kad jie grįžtų prie darbo. J. Gvaizdikas, pinigų nepriėmė ir pranešė darbininkams apie bandymą jį papirkti.

Ir taip atsiranda įvairių-įvairiausių persekiojimų; areštavimai ir darbininkų kankinimai da nesibaigia.

[illegible] kadėjas teisėjas.

Bet viename dalyke ir mųs straikeriams nušvito akįs, nes čia pasibaigė visai apilinkei žinomas savo žiaurumu teisėjas Gates Ave. teismo, Brooklyne.

Jis nevieną straikerį be jokio reikalo nubaudė pinigine bausme ir kalėjimu, per ką darbininkams labai įsipyko. Jis mirė staiga mirčia.

Tam atsitikus, tarp straikuojančių minių kilo didis džiaugsmas, o ypač tarp nubaustųjų buvo šnekama: jau išgalšo mųsų persekiotojas ir kapitalistų pastumdėlis.

Straiklaužiams nesiseka.

New Yorke Alfordo Bendgmano Co. dirbtuvėje bosai sumanė pasinaudoti straiklaužiais praeitą savaitę; surinkę apie 30 straiklaužių, pradėjo darbą; matyt buta gerų siuvėjų, kad, išdirbu visą savaitę, 30 ypatų pasiuvo 2 žiponų. Tas firmai lėšavo $500, taip gerai atsiliepė ant jos kišeniaus. Žinoma, paprasti darbininkai prie straiką per tokį pat laiką turėdavo pasiuti 200 žiponų.

Bosas, matydamas, jog su straiklaužiais nieko nepelnys, atidarė dirbtuvės duris, išspyrė straiklaužius lauk.

Tuo tarpu straiklaužiai kreipėsi prie unijos, neva norėdami prigulėti, bet ir ten straiklaužius nepatinka, t. y. jie esti atmetami.

Presos Komitetas:

J. Čizis
W. Sibanauskas
W. Wichertinis
J. Lapinskas
101–103 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Bergerio rezoliucija.

Washington. Socijalistų kongresmanas Bergeris padavė atstovų butui rezoliuciją, kad valdžia ištirtų ekonomiškas ir hygiėniškas New Yorko siuvėjų sąlygas, kurios yra tiesiog pasibaisėtinos.

Augštesnių luomų moterįs gelbėja straikeres.

Senatoriaus La Follette'o duktė, p–lė Fola La Follette renka aukas straikuojančioms siuvėjoms ir pri-[illegible]lbinėja augštesnių luomų moteris, kad eitų padėt straikerėms pikietuot ir stiprint jų dvasią. Tokiu budu straikerėms jau dirba [illegible] elios prakilnios moterįs.

Siuvėjų laimėjimai.

A. Solomon, vienas iš didžiausių kriaučių dirbtuvių savininkų ant East Broadway, pasidavė straikeriams, padarydamas kontraktą, kad jo dirbtuvė bus vedama pagal unijines sąlygas ir unija bus pilnai pripažinta.

[illegible]nger ir Sons kriaučių dirbtuvė taipgi priėmė visus straikerių reikalavimus ir padarė unijinį kontraktą.

[illegible]lios baltų drabužių siuvimo [illegible] išpildė straikerių reikalavimus.

[illegible] kiti darbdaviai jau gatavi pasiduot straikeriams.

90 dienų kalėjimo straikeriui.

Tokią bausmę paskyrė magistratas Appleton Tombs teisme straikeriui Vulpiani už tai, kad [illegible] straiklaužį pavadino skiabu.

Darbdaviai vietomis užlaiko net [illegible] apginkluotas revolve[illegible] pasiuldinėtų ant savo [illegible] keriu areštuojama; kasd[illegible] [illegible] susirėmimai policijos su straikeriais, kurie negauna jokios teisybės teismuose.

Rochesteryj.

Buvo padaryta bandymas padaryti sutartį su darbdaviais, kada straikuojantiejie siuvėjai išrinko komitetą ir 7 straikerių atstovų, kad susineš su darbdaviais. Vienok bandymas neprivedė prie geistinų pasekmių. Straikas uždarė visas siuvimo firmas. Straikeriai labai nudžiugo, kada New Yorko valstijos gubernatorius paketino ištirt siuvėjų darbo sąlygas.

Visuotinas plieno darbininkų straikas.

Pittsburg, Pa. Amerikos Darbo Federacija per jos sekretorių Morrisoną iššaukė visuotinan straikan 40,000 plieno dirbtuvių darbininkų Braddocke, Homsteade, Bessemere ir kituose Pittsburgo apskričio miesteliuose.

Scranton, Pa. Straikuoja 7100 angliakasių, kad Lackawana Ko. kasyklose dirba neunijiniai inžinieriai ir kai–kurie kiti darbininkai.

Užmušė darbininką.

Rankine, Pa., išeinant darbininkams iš svetainės po mitingui, užpuolė ant jų kompanijos «sargai» ir policija ir užmušė vieną darbininką, sužeidė gi 13 darbininkų. Mušeikos mušė ir moteris su vaikais.

AUKOS.

Kriaučiams straikeriams.

Kensington, Ill. Laike LLSA. 137 kuopos susirinkimo sausio 26 Brooklyno kriaučiams–straikeriams aukavo šie draugai:

P. Pučkorius, K. Sitavičius ir A. Narbutas — po $1.00. J. M. Varekojis, J. Stankus, V. Biskupaitis, K. Trušinskis, S. Misiunas, J Mažeika, P. Kučinskas, K. Valis ir M. G. Valaskas — 50c.

V. Moišenas, V. Misiunas, M. Titenis, R. Dabrovolskis, Z. Mileika, E. Mileikienė — po 25c. Viso $9.00. *K. J. Valys.*

Aukos pasiųsta. «Kov.» Rėd.

AMERIKA.

Taksos pagal įplaukas.

Washington. 35 valstijų įstatymdavystės (legislaturos) nubalsavo už pridėjimą prie Suv Valstijų konstitucijos pataisymo, kad butų mokama taksos nuo įplaukų. Jeigu da bent vienos valstijos įstatymdavystė už tai nubalsuotų, tai pataisymas liktų įstatymu.

Castro laisva savaitė.

New York. Cipriano Castro, buvęs Venezuelos despotas–prezidentas, po $500 kaucijos tapo vienai savaičiai išleistas ant laisvės iš Ellis Island «kaslegarnės». Majoras Gaynor ir kiti augšti New Yorko politikieriai ir turtuoliai užsikvietė Castro į svečius.

$2 į savaitę.

Washington. P–lė Obenheur tam tikram senato komitetui pridavė statistiką, po kiek uždirbą Washingtono krautuvėse merginos. Pasirodė, kad daugelis jų uždirbo tik po $2 į savaitę.

[illegible] paminklas Lin[illegible]

Washington. Suvienytų Valstijų kongresas didžia didžiuma balsų nutarė pastatyti už $2,000,000 paminklą Lincolnui, prezidentui, prie kurio tapo panaikinta negrų vergija. Paminklas turės išvaizdą graikų bažnyčios; bus pastatytas ant Potomac upės kranto ties Washingtonu.

$12,000,000 ant gerų pačių.

Suvienytų Valstijų senatas nubalsavo paskirt $12,000,000 sušelpimui žemdirbystės mokyklų ir tų mokslainių, kur mergaitės mokinama naminių darbų ir naminės ekonomijos. Senatas nori, kad iš tų mokslainių išeitų kuo–daugiausiai gerų pačių.

Prezidentas 6 metams.

Suv. Valstijų senatas 47 balsais prieš 23 nubalsavo už pridėjimą prie konstitucijos pataisymo, kad Suv. Valst. prezidentai butų renkami šešeriems metams, vieton dabartinių ketverių, ir kad prezidentai negalėtų but išrenkami antrusyk.

Idant senato nutarimas įeitų į galę, reikia, kad jį priimtų bent du trečdaliai atstovų buto ir bent tris ketvirtdaliai visų valstijų.

Žiurkės sufragistėms.

Amerikos sufragistės ketina surengt savo didelę armiją, kad 3 kovo, dienoj naujo prezidento įvesdinimo, atėjus Washingtonan, kelt demonstracijas. Washingtono gi studentai perka daug pelių ir žiurkių, kurias sufragistėms ant kelio paleisią ir tuomi išblaškysią jų armiją, nes moterįs labai bijosi tų «žvėrių».

$9,000 apiplėšimas.

Cincinnati, O. Du plėšikai užpuolė ant dviejų Amerikos Ekspreso Ko. kolektorių, kuriuodu važiavo vežimėlyje nuošaliu keliu už miesto ir atėmė iš jųdviejų $9,000: $1,000 pinigais, o kitus čekiais ir money orderiais. Visa tas atsitiko viduryj dienos.

UŽRUBEŽIS.

Sufragisčių rustybė.

Londono sufragistės 28 sausio vakarė mėgino įsiveržti į atstovų rumą ir iškelti pirtį to rumo pirmininkui. Išdaužė valdiškų įstaigų ir krautuvių langus, pripylė rugščių ir dažų į krasos dėžutes, o taipgi nemažai turto pagadino įvairiose miesto dalyse. Tapo suareštuota 50 sufragisčių, tarp jų ir dvi vadovės: ponia Drummond ir p–lė Sylvia Pankhurst.

Išskersta 25,000 žmonių.

Londono dienraštis *The Times* aprokuoja, kad nuo prasidėjimo Turko–Balkanų karės krikščionįs išskerdė 20,000 mahometonų ir mahometonai apie 5000 krikščionių. Tokiu budu ne ant karės lauko žuvo 25,000 žmonių, kaipo aukų krikščioniškojo ir mahometoniškojo tikėjimiško ir patrijotiško fanatizmo.

Anglijos darbininkai už sufragistes.

Anglijos Neprigulmingoji [illegible] bo partija, susidedanti iš [illegible] [illegible] voj už balsavimo teises [illegible] gulmingoj Darbo partijoje yra apie 2,500,000 vyrų balsuotojų.

Airiai negavo savyvaldos.

Anglijos lordų (ponų) parlamento butas atmetė įnešimą duot Irlandijai autonomiją 326 balsais prieš 69.

Darbininkų redaktorius 5 metams kalėjiman.

Paryžiaus teismas nuteisė penkiems metams kalėjimo ir $600 pabaudos administratorių ir redaktorių francuzų sindikalistų dienraščio «La Bataille Syndicaliste» už tai, kad tame laikraštyje tilpęs straipsnis, raginantis užmušti Ispanijos karalių Alfonso, jei šis atvažiuotų į Paryžių.

Anglijos darbininkai už 8 val. darbo dieną.

London. Darbo partijos kongresas priėmė rezoliuciją, reikalaujančią, kad visi Anglijos darbininkai nedirbtų daugiau, kaip po 8 valandas į dieną, po šešias dienas į savaitę. Kovo (morčiaus) mėnesyj Darbo partija išsiuntinės darbdaviams pranešimus, kad pabaigoj balandžio (apriliaus) Darbo partijos nariai–darbininkai mes darbą, jeigu kur jų darbdaviai atsisakys duot 8 val. darbo dieną. Toje partijoje yra apie 3 milijonus darbininkų.

Kita svarbi kongreso rezoliucija buvo, kad žemė, geležinkeliai, kasyklos ir kanalai butų padaryti valstybės savasčia.

Kada Amerikos darbininkai parodys tokią spėką?

Balkaniečių-Turkijos tarybų suįrimas.

Balkaniečiai pertraukė taikos tarybas su Turkija. Ir jie ir ji rengiasi tuoj pradėt karę išnaujo. Vokietija įkalba Bulgariją, kad neapleistų tarybų ir kaip–nors bandytų susitaikyti su Turkija.

Šveicarijoj daugelis mano, kad karė tarp Vokietijos ir Francijos neišvengiama.

APŽVALGA.

Draugų anglijiečių veikimas.

Pastaramjame, VII-tame Didžiosios Britanijos Lietuvių Socijalistų Sąjungos suvažiavime dalyvavo 12 atstovų nuo 8-nių kuopų, turinčių 100 narių Išviso DBLSS. turi apie 120 narių. Pernykštis gi suvažiavimas susidarē iš atstovų tik nuo 45 narių.

Suvažiavimas priēmē projektus programo ir konstitucijos. Autorius programo projekto—Adomavičius, «Rankpelnio» redaktorius, kuris savo projekte prisilaikē francuzų socijalistų programo. Autorius konstitucijos projekto—drg. Kovas, kurio projektą suvažiavimas žymiai persitaisē.

Buvusiam «Rankpelnio» redaktoriui, drg. Adomavičiui nuo redaktorystēs atsisakius, suvažiavimas išrinko redaktorium drg. Čerkevičių, vieną iš geresniųjų «Kovos» bendradarbių. Suvažiavimas pakeitē «Rankpelnio» formatą į didesnį, laikraštinį.

Žinome, kad Anglijoj mųsų draugai gyvuoja gana vargingai, tačiaus jie rupinasi šelpt Lietuvos Soc. Dem. Partiją, kuriai da sunkiau gyvenasi. Šiame klausime suvažiavimas pasidalino į dvi sroves: vieni norējo, kad nuolatai atskaityt tam tikrą nuošimtį nuo nereguliariškų įplaukų rēmimui LSDP., o kiti, kad palikt dalyką liuosai kuopų valiai. Pastariejie viršijo.

Nutarta vesti neatlaidžią kovą su klerikalizmu, kaipo didžiausiu darbininkų susipratimo trukdytoju.

***

Draugai sąjungiečiai mato, jog mųsų draugams Didžiojoj Britanijoj labai sunku palaikyti «Rankpelnį». Pagalvokite tik—120 draugų, vargingų darbininkų, išleidžia [illegible] kius norus ir pasišventimą, negalima neparagint draugus amerikiečius prie sušelpimo «Rankpelnio» bent prenumerata.

***

Katalikų laikraščiai apie rubsiuvių straiką.

Šiame New Yorko ir Brooklyno didžiame kriaučių straike net katalikiški laikraščiai paveda savo špaltas straikerių reikalams. Taip N5-ame «Kataliko» tilpo 5 špaltos, o N5 «Draugo» 4 špaltos straikerių reikaluose. Tai daugiausia atsišaukimai aukaut straikeriams.

Pats savaimi suprantama, kad šiame straike, kaip ir visuose kituose, socijalistai neša didžiausią pagelbą straikuojantiems.

***

Vis ta I. W. W.

«Draugas», vienok, rodosi, tik ir laukia didesnių straikų, kaipo progos šaukti darbininkus, kad jie saugotųs I. W. W. unijos. Męs nors negalime užgirti I. W. W. taktikos—nes ji atmeta politišką darbininkų kovą prieš šį surēdymą ir daleidžia naikinti darbdavių tvirtą ir griebtis prievartos—tačiaus turime pabrēžti, kad *laike didžiųjų straikų nevieta ardyti darbininkų vienybę*, kiršinant juos prieš vieną ar kitą darbo organizaciją.

Amerikos Socijalistų partija praeitų metų suvažiavime nutarē nesikišt į darbo organizacijų taktiką, palikdama joms pačioms išrišt ekonominēs kovos taktikos klausimus. Vadinas, Socijalistų partija da oficijališkai nepasmerkē I.W.W. O pastarųjų laikų straikai parodē, kad I.W.W. pasekmingiau išveda straikus, negu bobutē Amerikos Darbo Federacija. Praktikoje I. W. W. vadovai laike straikų persergēja darbininkus, kad nenaikintų darbdavių turto ir vengtų fiziškos prievartos ant kapitalistų. I.W.W. vadovai da nei sykio nepardavē straikerius darbdaviams, kuomi labai atsižymējo Amerikos Darbo Federacijos tuzai.

'Intelektuališkiausia' redakcija.

Dr. Graičunas, *Draugo* generališkas agentas, tame laikraštyje sako, kad *Draugo* redakcija intelektuališkai stovi augščiau, negu visos kitos lietuviškų laikraščių redakcijos sykiu paimtos.

Tos dr. Graičiuno perdētos pagyros atspaudintos pirmoje vietoje skyriuje «Redakcijos Pastabų». *Draugo* redakcija, be abejo, pati nebutų drįsusi taip savęs išsigirti, bet pavedimas jos išgyrikui tokios žymios vietos laikraštyj nurodo, kad *Draugo* redakcijai yra malonu toks išgyrimas.

Bet dr. Graičuno nuomonēms vertę numuša šie du faktai. Jis pats nēra tiek intelektuališkai augštai pakilęs, kad spręsti apie visų lietuviškų redaktorių intelektuališkumo laipsnį, o kita, jis yra *D go* generališkas agentas. Bet męs iš patyrimų žinome, kad visi agentai augščiausiai išgiria savo tavorą ir todēl tankiai yra neužsitikētini.

***

Komitetas, kuris Sąjungai daugiausiai gēdos padarē.

Tai LSS. Literaturos Komitetas iki 1913 metų pradžiai. Mųsų Literaturos Komitetas įgijo tokią blogą reputaciją, kad žmonēs su juomi nenori daugiau jokių reikalų turēti. Pav., Dr. A.Garmus, kurio dideli rankraščiai jau keli metai, kaip negali ištrukt iš buvusio Liter. Komiteto nario Ilgaudo rankų, — rašo *Kovos* Redakcijai, kuri užkvietē jį bendrablaut *Kovai*:

«Kol «Kalvarijos Kliasų» ir kitų mano raštų nesutvarkysit, toliau rašyt negaliu. Toliau. Mano sąlyga, kad Literaturos Komitetas mano raštų neskaitytų; kitaip jokiu budu nesutiksiu sądarbininkauti *Kovai*. Reikalauju per susivažiavimą išreikšti Literaturos Komitetui papeikimą viešai. Skaitau autoriaus ir jo darbų nužeminimu duoti [illegible] ir net po keliatą metų! Lit. Komitetas padarē [illegible] tiek daug nemalonumo ir net nuostolių.

«Toliau griežtai statau sąlygą neduoti mano raštų skaityti Lit. Komitetui ir pakaktinai bus, jei pats redaktorius priims».

***

„Intelektualai" socijalistai.

Yale universiteto profesorius Yandell Henderson sako, kad jis butų tapęs socijalistu ir energiškai darbavęsis socijalizmui, jeigu butų buvęs išnaujo išrinktas prezidentu Taftas. Dabar jis esąs «progresistu»-rooseveltiečiu, o tai dēlto, kad jis, Henderson, baisiai neapkenčiąs kapitalistų.

Ir gerai, kad Henderson netapo «socijalistu». Nesa žmonēs, kurie pasidaro socijalistais tik dēl tokių menkų priežasčių, yra labai menki socijalistai. Da daugiau. Jie yra pavojingi soc. judējime. Jie nesupranta socijalizmo ir, stovēdami tarp kapitalizmo ir socijalizmo, diktuoja socijalistams savotišką taktiką, kuri tankiausiai esti arba reformistiška arba sindikalistiška; žinoma, gali buti da ir kitokia.

Nauji socijalistai iš profesorių, advokatų, daktarų ir kitokių intelektualų, patekę Socijalistų partijon, trumpu laiku iškįla iki visokių viršininkų partijoj ir jų žodžiai pasidaro šiokiu-tokiu autoritetu. Gerai, jeigu jie pažįsta ir myli socijalizmo principus. Bet dažnai atsitinka, kad jie nei nepažįsta, nei nemyli tų principų ir pas socijalistus ateina tik todēl, kad kitose partijose nepergeriausiai jaučiasi arba kad nori duot Soc. partijai savus «principus». Jie, mat, jaučiasi ne partijos mokiniais, bet mokytojais. Ir kaip gi jie bus mokiniai, jie — profesoriai, advokatai ir kitoki «augšto intelektuališko išsivystymo» žmonēs! Tokiems kliasų kova, status, nenusileidžiantis politiškas veikimas ir kapitalizmo panaikinimas — tai dalykai, kurie stovi žemiau jų «intelektuališkumo».

MOTERŲ SKYRIUS.

P. Norkus.

Moteriškēs padējimas priešistoriškame laike

(Pagal Hudry-Meno)

Biblija, pasakodama, kai dievas sutvērē pirmutinius žmones, labai teisingai nupiešē moteriškēs draugijoje padējim[ą] tuose laikuose, kada da žydai neturējo jokio šventraščio, o tik tarp žmonių vaikščiojančias legendas-pasakas. Gaila, kad ta biblijinē pasaka nei biskį nemini apie Lilitą. Lilita buvo moteris, kurią dievas sutvērē kartu su Adomu, bet Lilita buvo savistovi ir nepaklusni Adomui. Suprantama, kad toksjo moteries charakteris Adomi nepatiko ir jis ją nuo savęs atšalino, — tai yra persiskyrēm ja. Bet kad daugiau vyrų ant žemēs nebuvo, ar gal dēl to kad dievui tingējosi sutvert kitą vyrą, — dievas ją pripiršlie vo velniui. Adomui-gi padibo kitą moteriškę, Evą, iš jo paties šonkaulio. Eva nors ir buvo paklusna, bet ji daugiau už Lilitą pridirbo blēdies netik au, bet ir Adomui ir visai žmonjai. Kad butų Eva savistovi bu us, vargiai ji butų davusis prisigandint žalčiui, ir paskui nebutų Adomą gundžiusi skinti uždraustą vaisių. Tik dēl Evos silpnumo mudu, skaitytojau, turime kęst šios ašarų pakalnēs vargus.

Nors čion tik tyriausia pasaka, kuri pasmerkia moterį, o iš augština vyrą, vienok ji buvo pamatu, ant kurio buvo pavergta moteriškē pas ariškosios (indo [illegible] Nors daug kentē, daug kovojo moteriškē per tukstančius metų, bet da lig šiai dienai ji yra vergē. Tas buvo netik pas ariēčius, bet ir beveik visoje Azijoje, Okeanijoje ir Amerikoje tik labai retuose kraštuose moterų padējimas buvo šiek-tiek geresnis.

Priešistoriškuose laikuose vyras po instinkto įtekme pasisavindavo vieną ar kelias moteriškes. Pasisavindavo kartais apgavystēs pagelba, o kartas stačiai prievarta. Paskui jis jau buvo priverstas apgint savo pačias ir vaikus nuo priešo, leisdavosi karan, o moteris palikdavo apdirbt namų darbus ir auklēt vaikus.

Pas nekurias senovēs tautas moterįs priklausē visiems vyrams ir visi vyrai jas apgindavo. Suprantama, kad prie tokios tvarkos vaikai pažindavo tik motinas, o tēvais skaitēsi visi vyrai (matrijarchatas); vaikai priklausydavo tik nuo motinų, kurios tautos gyvenime turēdavo didelę reikšmę. Matomai, tokia tvarka buvo senovēs Chinuose, da neperseniai pas Zaporogos kazokus ir pas Kalifornijos indijonus. Tokius nenormališkumus, žiurint iš fizijologiškojo atžvilgio, nekurie moksliočiai stengēsi išaiškint religijų įtekmę.

Turēt daug vyrų senovēje niekiek ne naujiena buvo; ypatingai tas labai buvo praktikuojama pas seniausius Amerikos gyventojus, Indijose ir ant salos Zeilono. Tas Tibete ir lig šiai dienai užsiliko, kur vyriausiojo brolio pati yra pačia ir visų jaunesniųjų brolių. Ant salos Malboros tarp Nayrių genties yra paprotys keliems vyrams susitarus turēt vieną pačią, kurią vienas aprengia, kitas pavalgydina, trečias kuom kitu pasitarnauja. Daugvyrystē buvo išsiplatinus beveik ant ant visos žemēs kamuolio ir lig šiam laikui nēra da galutinai išnykusi.

Bet kad, apskritai imant, moterų yra daugiau ir kad vyrai, bekovodami greičiau mirdavo, atsirado reikalas vienam vyrui turēt kelias pačias; kitaip dikčiai moterų butų turēję pasilikt netekējusių ir nebutų turēję užtarējų. Daugelyje kraštų stipresni vyrai prisivogdavo sau daugybę pačių, kurias paskui parduodavo silpnesniems už tam tikrą prekę; tas da lig šiai dienai daroma pas Australijos seniausius gyventojus. Kolei žmonija nežinojo, kas tie vergai, moterįs jų pareigas atlikdavo: apdirbinēdavo žemę ar ganydavo savo vyrų gyvulių bandas.

Ant salos Fidži vadai turēdavo į 400 pačių. Zulusų, kafrų ir gottentotų pačios džiaugiasi, kaip jų vyras gauna daugiau pačių, nes juo jų daugiau, juo joms mažiau prisieina dirbt.

Senovēje šliubas buvo tik komercija, vertelgiškas dalykas, apie meilę nēra jokios ir kalbos. Visuomet paklusni ir prieš vyrą drebanti pati prie pirmos progos parsiduodavo už kokį menkniekį. Pas gyventojus prie upēs Niliaus ištakos ir ant salos Madagaskaro yra kaipir šliubo forma; ten pirmą pačią ima, tik vadui leidžiant; ji vadinasi didžiaja pačia, kitos gi skaitosi mažomis pačiomis. Truputį kiek šliubo forma prie venpatystēs artinosi pas Samoa ir [illegible] jus. Vienok ir čia moterų padējimas mažai kuom skyrēsi nuo gyvulio padējimo: jos amžinai dirbdavo, badaudavo ir vyro rankose buvo jų visas gyvenimas ir mirtis.

Nauja sufragisčių karē.

Londonas. Valdžia atsiēmē iš atstovų buto įnešimą kas link suteikimo moterims balsavimo teisių. Anglijos sufragistēs todēl ketina iškelti tokią kovą prieš valdžią, kad visas pasaulis turēs stebētis.

27 sausio, po valdžios atsiēmimui minēto įnešimo, aplink parlamento butą sufragisčių minios iškēlē tokias riaušes, kad reikējo 2000 policistų, kad suvaldyti narsuoles. Policija suareštavo kelias sufragistes. Viena tapo suareštuota, kada Šv. Stepono svetainēje taikēsi perpjauti vieną puikų paveikslą.

Ponia Parkhurst, garsiausia Anglijos sufragistē, patarē sufragistēms kovoj su vyrų valdžia daryti viską, kas joms patinka, i tiktai vengti atēmimo žmonēms gyvasčių. Bet kai-kurios iš ponios Parkhurst draugēs nesutinka su ja šiame taktikos punkte. Pav., p-lē Kenny sako, kad galima paskaldyti priešininkams ir galvos.

Krautuvininkai netoli parlamento apsistatē krautuvių langus lentomis, kad sufragisčių akmenįs nesusidurtų su stiklu. Krautuvininkai tame yra pasimokinę iš pirmesnių lekcijų, kurias apturējo nuo sufragisčių, kuros daužydamos krautuvių langus, padarē už desētką tukstančių dol. blēdies.

Resčiausiai galēs but nuo sufragisčių keršto ministerių pirmininkui.

Juoda Varna.

PASIKALBĒJIMAS

Dēdēs su Povylu.

„Visi socijalistai niekai".

— Už vieną daiktą aš turiu persiprašyt prieš lietuvių tautą, t. y. už tai, kam aš perdaug niekinau lietuvius socijalistus.

— Labai malonu girdēt, kad dēdē gailiesi už savo kvailybes, kurių prišnekējai apie mųsų viengenčius draugus.

— Tu, Povyl, pasiskubinai su savo patēmijimu. Aš nesigailiu, kad peikiau socijalistus, bet gailiuos, kad aš lietuvius socijalistus pastačiau žemiau už kitų tautų socijalistus. Tokiu budu aš lyg tvirtinau, kad mųsų garbingiausioje tautoje randasi didesnių niekšų, negu kitose tautose. Aš turejau sakyti, kad visų tautų cicilikai [illegible] šuniui neverti.

— Apie socijalistų vertumą ar nevertumą paskiaus pasišnekēsime, o dabar pasveikinsiu dēde su krisleliu naujo supratimo — kad visi socijalistai lygųs. Šiuo žvilgsniu dēdē pralenkei mųsų tautininkus, kurie be perstojo urzgia, kad kitų tautų socijalistai geri, tik lietuvių niekai. Bet žingeidu, kodēl dēdē nusprendei, buk vis[i] socijalistai niekam netikę.

— Aš tavęs, Povyl, paklausiu, ar mųsų socijalistai nekolioja tautiškus veikējus?

— Ne, dēde, jie netaip kolioja, kaip tikrais vardais pavadina, kada anie to užsitarnauja. Veidmainį socijalistai vadina veidmainiu, išgamą jie vadina išgama, renegatą — renegatu, neišmanēlį neišmanēliu ir t.p. Socijalistai nemato reikalo dēt savo priešus į pukus arba dailiai juos glostyt, kada jie suvadžioja darbininkus, kenkia jų gerbuviui ir stato kliutis kovoje už jų pasiliuosavimą iš kapitalizmo nelaimingos gadynēs.

— Su dailumu, Povyl, vis geriau. Lagadnas veršis dvi karves žinda, kaip sako lietuviška patarlē. Ale aš nieko perdaug nesakau, jei už reikalą pakoliojate tautininkus ir klerikalus. Man tik darosi šlykštu, kad jųs daugiausiai be reikalo koliojate žmones ir erzate ant jų, kada jie žmonijai gerą daro.

— Įsitēmyk, dēde, gerai šitą daiktą. Socijalistai nēra veršiai; jie skaito žemu dalyku laižytis prie tautininkų ar kapitalistų, kurie visi vienvalia geidžia palaikyt šį surēdymą. Socijalistai puikiausiai žino, kad tie gaivalai yra socijalistų priešai ir todēl socijalistai visur į priešus atsineša, kaipo į priešus, ir socijalistai nēra perdaug šalininkai veidmainingo mandagumo. O kas link keno gerų darbų žmonijai, tai socijalistai nedaro tokiems jokios kliuties, jeigu tie darbai tikrai yra geri, o ne vientik nudažyti gerumu.

— Štai tau, Povyl, gryniausias faktas, kad socijalistai už gerus darbus kolioja žmones, ir tai daro ne lietuviški socijalistai, ale angelski. Kaip tau žinoma, Rockefellerio sunus paskyrē $10,000,000 dēl įsteigimo biuro, kuris išty[rinētų] rinētų prostitucijos priežastis ir nurodytų vaistus nuo prostitucijos besiplētojimo. Man rodos, Povyl, tai šventas sumanymas. Po per[...]kunais, aš ir kantrybēs netekau. Eini kur tamsia gatve, žiurēk, iš[...] kur iš-už kampo kokia kipšas [...] šnekina ir nori prie paleistuvystēs seną žmogų atvest. Kad ji k[...] nesulauktų! O toks biuras gal [...] naikintų tokias palaidunes. Gi j[ų]sų gerbiamiausias Socialist Party organas *The New York Call* ką s[...]ko ant Rockefellerio už jo sumanymą? Tas organas iškolioja Rockefellerį «plutokratišku asilu, k[...] pojančiu aplink užburtame rat[...] nobažnai, bet asiliškai b[...]ciu». Kuom tu gali išteisinti tokį socijalistiško laikraščio pa[si]elgimą?

— *The New York Call* pas[...] tikrą teisybē apie Rockefellerio s[u]manomą «geradarystę». Prostitucija yra labai-labai sena profesija. Ji pirmučiausiai ir beveik vien[...]niai paeina iš neturto, iš didelio skurdo, kuriam yra pasmerktos darbininkų kliasos merginos ir moterįs. Kol kapitalizmas viešpatau[s] žmonijoje, tol bujos ir prostitucija. Kapitalizmas yra priežastis, o prostitucija tik pasekmē. Panaikinkime priežastį, o pasekmē išnyks pati savaimi.

— Bet kam koliot žmogų [...] jo gerus pasistengimus ir milijonų dolerių, pašvenčiamų prakilniam tikslui?

— Iš ko dēdē žinai, kad [...] daroma su prakilniu tikslu? Socijalistai mato, kad tas taisoma ti[k] tai tam, kad nukreipt žmonių a[kis] nuo tikro prostitucijos kaltininko — nuo kapitalizmo. Rockefelleris nori žmones suvadžiot, kad jie m[a]nytų, buk kokiais ten kapitalistų biurais ir malonēmis galima panaikinti prostituciją. Bet ar kapitalistai kada per tuos savo biurus duos žmonēms suprasti, kad patįs kapitalistai yra priežastim prostitucijos? Niekada. Tegul kapitalistai panaikina savo ve[...] tegul atsisako nuo išnaudojimo darbininkų, tegul neišplēšia m[erginoms ir moterims] rims duonos kąsnio, o tuomet [...]gys nuo žmonijos veido tas bjaurus šašas — prostitucija.

— Kad tu ne taip šneki, P[o]vyl.

— Dēdē man negali prirodyti, kad aš sakyčiau neteisybę. Kapitalistai yra kalti ne tiktai už m[o]terų prostituciją, bet ir už teisėjų, valdininkų ir politikierių prostituciją. Kapitalistai pa[daro] kruvinas žaizdas žmonijai ir p[as]kui savo purvinais doleriais b[a]neva gydyti tas žaizdas.

— Užtat, Povyl, ir re[...] guodot kapitalistus, kad jie, p[ada]rę žmonēms žaizdas, savo pinig[ais] ir gydo jas. Ir todēl socijalistus vadinu visus negerais, kad jie [ge]rai darančius kolioja

Dēdēs Kopūstas

A. T. Račiunas ir J. M. Danielius iš New Yorko.

Daugiau imantiems pelnas.

1613 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

401-3-5 South st. — Philadelphia, Pa.

KOVA

G. V. Plechanov.

Kasmetinė darbininkų šventė ir 8-nių valandų darbo diena.

Sulietuvino *Ex-Papē.*

Visose civilizuotose Europos ir Amerikos šalyse jau keliatas metų 1) atsibuna 1-mą Gegužės didelės darbininkų demonstracijos. «Gerieji ponai»: fabrikantai, pirkliai, dvarponiai, bankieriai ir visi jų šalininkai (kitaip sakant, visa buržuazija) šitų demonstracijų labai bijosi.

Taip bijosi, kad tartum darbininkai visus juos išpjaut renkasi. Nerimauja kariumenē, laksto policistai, tariasi nusiminę ministeriai, — žodžiu, vargas ir tiek, štai-štai prasidės sujudimas.

Pažiurēkite, kaip išsigando «gerieje ponai» Viennoj, Austrijos sostapilėj, laike demonstracijos 1899 m. Stovi prisirengę kareiviai; namų durįs uždarinėtos; kambarinose prirengta išteklius, tartum laike priešų apgulimo; darbai sustojo; moters ir kudikiai nedrįsta išeiti į gatvę... 2).

Pamislįji, kokios baisybēs! Ir kas iššaukė šitą baimę? Tas, kad darbininkai nutarė reikalauti sutrumpint darbo dieną iki aštuonių valandų. Štai ir viskas.

Ir štai dėlko mirtinai nusigando «gerieje ponai».

Nejaugi šitas taip baisu? Kaip kam, — o «geriems ponams» šitas ir labai baisu.

Baisu dėlto, kad trumpesnės valandos — pasilsēs petys, pasismagins ranka pas dirbančiąją kliasą ir ji krestels visą šitą garbingąją kliasą taip, kad jos ir žymės neliks.

Baisu da ir dėlto, kad sutrumpinimas darbo dienos neparankiu atrodo visiems tiems, kas pats nedirba, o gyvena triusu dirbančiųjų.

Darbininkams gi sutrumpinimas darbo dienos labai naudingas. Ir todėlei jie vienjausmiai jo reikalauja Anglijoj ir Francijoj, Vokietijoj ir Austrijoj, Europoj ir Amerikoj.

[illegible]kime, kame čia dalykas. Dėlko darbininkams naudinga trumpesnė darbo diena?

I.

Atminkime baudžiavos laikus. Dvarponis apgyvendino savo kaimiečius, dalino jiems žemę 3). Šitą žemę kaimiečiai apdirbdavo ir tuomi maitinosi. Tos žemės apdirbimui jiems duodavo kaip-kur dvi, kaip-kur tris dienas savaitėje. Likusį laiką jie dirbo ponijai ir nieko negaudavo už savo darbą.

Dvarponis parduodavo duoną, kurią pasėjo, surinko ir nuvežē pirkliui jo baudžiauninkai, ir gautus nuo pirklio pinigus kišo į savo kišenių. *Šitie pinigai buvo jo pelnas.* Iš kur gi ēmēsi šitas pelnas? Suprantama, iš kur. *Dvarponio pelnas gaudavosi iš neapmokamo kaimiečio darbo.*

Dabar nēra baudžiavos. Dabar kaimiečiai ir darbininkai laisvi. Dabar jie dirba, laisvai parsisamdydami. Ir šitas kur kas geriau, negu dirbti po baudžiavos rimbu.

Vienok nereikia manyti, kad samdomas darbininkas dirba vien sau.

Ne, jis dirba taip-pat ir darbdaviui. *Pelnas darbdavio* (fabrikanto, dvarponio, kurio žemē apdirbama samdomų darbininkų) *yra gaunamas neapmokamu darbu samdomų darbininkų.*

Męs umai paaiškinsime šitą. O dabar grįžkime prie pono, valdančiojo *baudžiauninkus.*

Įsivaizdinkime, kad išėjo toks įstatymas, kurs užgina baudžiauninkams dirbti dėl pono daugiau, kaip vieną dieną savaitėje.

Prie ko tad privestų toks įstatymas?

Baudžiauninkas tada geriau galētų apdirbti savo dirvą; jis galētų atsilsēt liuosa nuo darbo diena. Galētų tada lavintis šiame-tame. Ar šiaip ar taip, kaip nesiverstų baudžiauninkas, naujasis įstatymas atneštų jam didelę naudą. Be abejonės, naudodamasis savo valdžia, dvarponis baustų baudžiauninką, kad ne skalbimu, tai kočiojimu.

Jis galētų reikalauti nuo baudžiauninko piniginių duoklių. Galētų sumažinti jo žemēs gabalēlį ir tam panašiai. Visa tas butų galima prie neaprubežiuotos dvarponio valdžios.

Dēlto prie įstatymo, užginančio kaimiečiui dirbti dvarponiui daugiau, kaip vieną dieną savaitėje, reikia pridēti da vieną įstatymą, užginantį dvarponiui sumažinti žemę kaimieč ams, reikalauti iš jų piniginių duoklių ir abelnai reikalauti iš jų nuostolių, kokius padarē pirmasis įstatymas.

Įsivaizdinkime sau, kad valdžia uždraudē dvarponiui reikalaut iš kaimiečio šitų nuostolių.

Kas atsitiktų tuomet mųsų dvarponio ukēje?

Pasirodytų, kad suvis maža darbininkų pas jį. Apdirbimui jo žemēs dirbdavo kiekvienas kaimietis po tris dienas savaitēje. Dabar kiekvienas kaimietis jam dirba tik po vieną dieną. Aišku, kad dabar visa dvarponio žemē negali but apdirbta jo baudžiauninkų.

Daleiskim, jis turi 300 dešimtinių žemēs ir apdirbimui šitų 300 dešimtinių visi jo kaimiečiai pirmiau turēdavo dirbti po tris dienas savaitēje. Dabar jie dirba savaitēje tik vieną dieną. Reiškia, jie apdirba tik 100 dešimtinių.

Tai ką gi darys dvarponis su likusiomis? Jų apdirbimui jis turi jieškotis naujų darbininkų, kuriems turi mokēti pinigais arba žeme. Daleiskim, kad buvo tokie laisvi darbininkai, kurie valkiojosi iš vieno kaimo į kitą iki išleidimui naujųjų įstatymų.

Mųsų dvarponis ir kreiptųsi prie prie jų; jie gautų darbą, o su juo ir gabalą duonos. Dvarponiui butų nemalonu mokēti šitiems darbininkams. Bet darbininkams butų gera surasti darbą.

Galbut, dvarponiui nemalonųs naujiejie įstatymai butų malonųs jo baudžiauninkams ir tiems laisviems žmonēms, kurie valkiojosi be darbo ir be prieglaudos.

Dvarponis rugotų ant naujų įstatymų. Jis sakytų, kad juos pramanē kokie niekšai. O baudžiauninkai kaimiečiai ir žustanti bedarbiai linksmai sveikintų šituos įstatymus.

Bet, galbut, mųsų dvarponis imtųsi apdirbinēti savo žemę mašinomis.

Suprantama, su mašina ir lauke ir dirbtuvēje galima daug kartų daugiau padaryti, kaip be mašinos.

Todēl, pripirkęs mašinų, mųsų dvarponis gal apsieitų kaip-nors be samdymo naujų darbininkų, savais baudžiauninkais dirbančiais po vieną dieną savaitēje.

Bet, kad dvarponis galētų pirkti mašinas, — reikia jas pirma padaryti. O daro jas taip-pat darbininkai. Reiškia, kuo daugiau pirktų dvarponis mašinų, tuo daugiau samdytų darbininkų prie mašinų išdirbimo. Dalis žmonių, pirma buvusių be darbo, surastų jį mašinų dirbtuvēse. Ir šitie žmonēs linksmai sveikintų naujuosius įstatymus, uždraudžiančius baudžiauninkams dirbti dēl dvarponio daugiau, kaip vieną dieną savaitēje.

Dabar įsivaizdinkime tokį atsitikimą. Baudžiauninkai, dirbdami dvarponiui tik vieną dieną savaitēje, liuosame laike stengiasi, kaip galint daugiau, mokytis. Ir išmoksta tam tikrą mokslą, tą mokslą, kuris parodo, kokiu budu jiems visai išsigelbēt nuo dvarponio: ne tik kad nedirbti jam nei vienos dienos savaitēje, bet ir visą dvarponio žemę paimtį savo nuosavybēn. Tuomet da naudingesni atrodytų jiems naujiejie įstatymai ir da aiškiau butų, dēlko dvarponiai nemyli šitų įstatymų.

Šitas viskas mažai panašu į teisybę. Baudžiavos laikuose nebuvo įstatymų, uždraudžiančių kaimiečiams dirbt dēl dvarponio viršaus, kaip vieną dieną savaitēje. Vienok kad ir butų buvę tokie įstatymai, tai nesitikētina, ar butų mokinęsi baudžiavos laiku kaimiečiai.

Ir labai sunku, o geriau sakyt, negalima jiems buvo dasiekti tokio mokslo, kuris butų parodęs jiems, kaip išsivaduoti nuo dvarponių ir atimti jų žemę.

Bet tas, kas mažai panašu į teisybę, kada męs kalbame apie baudžiavos kaimiečius, *yra tikraja teisybe, kada męs kalbame apie dabartinius samdomus darbininkus.*

Dabar darbininkai gali išreikalauti tokių įstatymų, kurie sutrumpintų laiką jų neapmokamo darbo. Dabar lengva darbininkams pasiekti tą mokslą, kuris jiems parodo, kokiu budu jie gali visiškai nusikratyti darbdavių ir užvesti naują visuomenišką tvarką. Ir netik kad gali darbininkai dasiekt šito laimę tveriančio mokslo. Jie *jau artinasi* prie jo. Jie vis geriau ir geriau supranta jį. Bet pas juos mažai liuoso laiko. Dēlto jie mokinasi da gana nesparčiai.

Jeigu darbininkams pasisektų atsiekti sutrumpinimą darbo dienos iki aštuonių valandų, tai laiko pas juos butų daugiau; tada jie mokytųsi greičiau ir greičiau išsigelbētų nuo darbdavių priespaudos.

II.

Męs sakēme, kad *pelnas darbdavio* (kapitalisto) *pasidaro iš neapmokamo darbo darbininkų.*

Jaučia šitą kiekvienas darbininkas. Bet nesupranta aiškiai kiekvienas. Vienok ir nestebētina.

Neseniai da gana silpnai šitą suprato net patįs mokytiejie žmonēs. Dabar mokslas (politiškoji ekonomija) gana gerai išaiškina šitą dalyką. Dabar negalima abejoti tame, kad darbininkas neapmokamai dirba kapitalistui taip, kaip baudžiauninkas neapmokamai dirbdavo dvarponiui. Iškarto šitas gana keistai atrodo. Kaip tai neapmokamai? Juk darbdavys kuomi-nors apmoka savo darbininkui. Kaip-gi galima kalbēti apie darbą neapmokamą?

Tiesa, darbdavys moka darbininkui už jo darbą. O vienok darbininkas dirba darbdaviui neapmokamai.

Uždarbis — tai yra maistas darbininko-žmogaus, kaip avižos, šienas ir šiaudai — maistas darbininko-arklio.

Negalima nešerti dirbantįjį arklį. Negalima nemaitinti ir darbininką. Vienok šitas nevisai taip. Savininkas visada stengiasi pašerti arklį dēlto, kad arklys jo savastis. Arklio mirtis padarytų jam nuostolį. O dēl mirties vieno, dviejų, trijų ir net tukstančio darbininkų fabrikantas nejaučia nei mažiausio nuostolio. Išmirimas tarpe darbininkų tik tada atneštų nuostolius darbdaviams, kada darbininkų liktų gyvų mažiau, negu darbdaviams reikalinga.

Pažymēkite, kas atsitinka pas mus (Rusijoj. Rd.) pietinēse gubernijose kada suvis mažai kaimiečių ateina vasarą surinkimui vaisių.

Kiekvienam jų po prievarta moka brangiai, ir to krašto darbdaviai skundžiasi, kad turi nuostolius. Tas-pat butų, kad visoj Rusijoj pasirodytų maža darbininkų. Pakiltų tada uždarbis, darbdaviai dejuotų, kad jie skursta.

O pakol šito nēra, darbininkas gali mirt su ramia sąžine. Jo mirtis nenuskriaus nei vieną kapitalistą. Darbdavys moka darbininkui už jo darbą. Jis «maitina» jį ir vadina save jo geradariu.

Vienok ir dvarponis «maitino» savo baudžiauninkus. Jis davē jiem žemēs arba atleisdavo jiems užlaikymą pas save «*darbinēje*».

Baudžiauninkas pagamindavo ponui visą tą, ką gaudavo sau ant užlaikymo. Tam buvo reikalinga, daleiskime, tris dienos savaitēje. Bet dvarponiui šito buvo permaža. Jam buvo reikalinga turēti iš turto *pelnas.* Ir jis vertē kaimiečius dirbt likusias tris dienas, o kai-kada ir nedēldienį. Šitu darbu baudžiavos laikuose ir tverdavosi dvarponio pelnas. Ir vien šitą darbą baudžiauninkų ir galima buto pavadinti *neapmokamu* darbu.

Pakol baudžiauninkas atidirbdavo tą, kiek dvarponiui prekiavo jo užlaikymas, jis dirbo ne dvarponiui, o pats sau.

Tą daro ir samdomas darbininkas. Jis dirba dalį sau, o dalį darbdaviui. Fabrikos darbininkas gauna, pav., penkias-dešimts kapeikų į dieną. Šituos pinigus jis turi atidirbti darbdaviui. Jis už juos atidirba, pav., į šešias valandas. Kad darbas dirbtuvēje prasideda penktą valandą ryto, tai iki pietų darbininkas atidirba darbdaviui viską, ką gauna iš jo. Bet darbdaviui reikalingas *pelnas, uždarbis.* Ir štai jis priverčia darbininką dirbti iki aštuntai valandai vakaro. Visą šitą laiką darbininkas dirba jam *neapmokamai. Ir iš šito neapmokamo darbo tveriasi fabrikanto pelnas.*

Pas mus, Rusijoj, darbo diena dirbtuvēse tęsiasi 13-14 valandų. Iš šitų 13-14 valandų sau (tai yra, kad atidirbti už gaunamąja užmokestį) darbininkas dirba daugiausia penkias valandas. O visą likusį laiką jis dirba neapmokamai fabrikantui.

Ir dirba jis gana gerai. Mųsų fabrikantai gauna po 40, po 50, kai-kada net po 60 nuošimčių už kapitalą. Tas reiškia, kad kiekvienas rublis atneša jiems keturias-dešimt, penkias-dešimt ir net šešiasdešimt kapeikų; kiekvienas tukstantis rublių atneša keturis, penkis ir net šešis šimtus rublių.

Kaip matote, labai gerai buti «geradariu» darbininko žmogaus. Ir taip, pelnas yra kapitalisto įgautas iš neapmokamo darbininko darbo.

Pats per save suprantama, kad, kuo daugiau dirbsi darbdaviui, tuo [illegible] darbdaviui, tuo didesnis jo pelnas, o darbininkas dirba darb[illegible] daugiau, kuo *ilgesnē* [illegible]. Gal *darbdaviui malo*[illegible] *diena.* [illegible]

Darbininkui malonu sutrumpinti darbo dieną.

Kad mųsų fabrikų darbininkai vietoje 13-14 valandų pradētų dirbti vien po 10 valandų į parą, tai jie ir nenusikankintų taip ir uždirbtų daugiau, kaip dabar.

Šitas, galbut, nevisai suprantama iškarto. Męs tą umai paaiškinsime tam tikromis skaitlinēmis.

Paimkime audimo fabriką ir daleiskime, kad joje dirba 60 žmonių. Darbo diena tęsiasi 10 valandų. Tokiu budu visi 60 žmonių kartu dirba 600 val. (60 žmonių po 10 valandų kiekvienas).

Bēgyje šitų 600 valandų padaroma tiek tai gabalų audimo. Bet štai darbdavys sumanē, kad ateityj jo darbininkai dirbs ne po 10, o po 12 valandų. Ištarta-padaryta. Vyriausias perdētinis pagarsina darbininkams apie naują darbdavio paliepimą. Darbininkai neužganēdinti. Jie zurza. Perdētinis baugina išvarymu iš darbo, ir jie pasiduoda. Kas-gi išeina?

Kad atlikti visą darbdavio darbą, reikalinga 600 darbo valandų kasdien. *Pirmiau* kiekvienas audējas dirbo po 10 val., viso audējų reikējo 60. *Dabar* kiekvienas audējas dirba po 12 valandų, ir viso audējų reikia darbdaviui tik 50 žmonių (dēlto, kad šitie 50 žmonių, dirbdami po 12 valandų į dieną, padaro 600 darbo valandų, o tik 600 darbo valandų ir reikalinga buvo, kad padaryti visą darbdavio darbą). *Dēlto darbdavys išvaro dešimtį darbininkų.*

Jie eina prie kito fabrikanto. Bet tas irgi įvedē pas save dvylikos valandų darbo dieną ir dēlto išvarē keliolika darbininkų. Pas jį dabar nēra darbo. Mųsų varguoliai eina prie trečio, prie ketvirto fabrikanto. Visur vienoks atsakymas: nereikia darbininkų, savus atleidžiame.

(Užbaiga bus).

---

1) Rašyta 1891 m.

2) Taip rašo laikraštis «Viennos Laisvoji Spauda» 1-mos Gegužės numeryj 1890 m.

3) Nors šitas tik taip sakosi, kad jis dalino ją. Ištikrųjų žemē pirma priklausē kaimiečiams; dvarponiai gi atēmē ją iš jų ir vēliau pradējo jiems «dalint» ją už darbą.

Lietuvos Soc. Dem. Partijos Užsienio Biuro Apyskaita.

Nuo 1 VIII' 12 ligi 1, I' 13 m.

Mųsų partijai smarkiau pradējus darbuotis prisiējo jos darbininkams pagalvoti apie tokią įstaigą, kurioje butų galima sužinoti, kas partijoj daroma ir manoma daryti, kad surinkus per ją reikalingas sau žinias, ypatingai apie Rusijos nelegalinių partijų darbus. Prie dabartinių politikinių sąlygų įstaiga panaši tegali gyvuoti vien užsienyje. To dēlei, C. K-ui pasitarus su užsieniečiais draugais, minēta įstaiga ir atsirado Krokuvoje.

Pats gyvenimas parodē, jog U. B. negali, bent tuo tarpu, užsibrēžti sau ribų vien tiktai informacijų rinkimu ir jų suteikimu reikalaujantiems. Jis turējo praplēsti savo darbą, butent: pasirupinti tulų partijos raštų atspausdinimu, užsieniečių organizavimu, susipažinimu su stoviu dalykų RSDRP. ir kitais reikalais.

Apskritai imant, darbo yra daug, darbininkų-gi kol-kas maža. Bene labiausia Biurui kenkia tai jo materijalinis neturtas: pasiskolinti pinigų veik negalima iš niekur, įplaukų-gi šaltiniai, iš kurių ligi šiol buvo semiama, stovi sausi. Taigi aišku, kodēl užbaigēme 5-ių mēnesių darbą, turēdami 5 kr. 61 hel. skolos ir vos-vos 95 kr. 24 hel. įplaukų.

Esant taip menkoms įplaukoms, suprantama, sunku buvo ir manyti apie platesnį veikimą: reikējo siaurint kiekviename žingsnyje išlaidas ir tuo pačiu jau siaurinti patį darbą.

Nežiurint į visas kliutis, su kuriomis teko U.B. grumties, ir atsiminus, kad šie 5 mēnesiai buvo taipgi jo paties organizavimusi, podraug rupinimusi reikalingų ryšių užmezgimu, tai visgi turime pažymēti: dirbta buvo ir padaryta tiek, kiek pajiegta.

Lai dabar kalba pinigų apyskaita ir tesprendžia gerb. skaitytojai patįs, kaip atlikome savo pareigas.

Piniginē Apyskaita.

Įplaukos.

Iš C. K. gauta	[illegible] kr. 24 hel.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
Iš viso	100 kr. 85 hel.

Išlaidos

Atspauzd. «Wiadomosci partyjne» N1	58 kr. 00 h.
Jų išsiuntinējimas	8 " 63 "
Atspauz. projekto susivien. su RSDRP	10 " 16 "
Išmokēta C. K. skolos	10 " 16 "
Siuntinējimas rusų, latvių, «Bundo» literaturos	4 " 25 "
U. B. antspauda	5 " 00 "
Įvairi korespondencija	4 " 65 "
Iš viso	100 kr. 85 h.

Užsienio Biuro nariai:

Povylas
Jonas
Leonardas

P. S. Tariame «Kovos», «Rankpelnio» ir «Dilgēlių» Redakcijoms širdingą ačiu už siuntinējimą mums savo laikraščių ir taipgi prašome kitų, mums užjaučiančių, redakcijų siuntinēti savo organus.

Adresas:
Dr. Z. Marek,
Wislna 8, Krakau, Austria, Dla L.

Ką gero atneš S-gai ginčai dēl Živatkausko-Bagočiaus incidento?

P. K. nusprendē leisti per «Kovą» apkalbēti Bagočiaus pasielgimą su SLA. prezidentu Živatkausku. Apkalbējimas prasidējo. Bet ką-gi gero tas apkalbējimas S-gai atneš? Gero nieko, bet blēdį tai tikrai atneš. Kiekvienas «Kovos» numeris bus užterštas nesubrendēlių sapalionēmis, dvokiančiomis ypatiška neapykanta, po priedanga principų, sukrypusia logika, — žodžiu, tikromis šiukšlēmis bus užpildyta po kelias špaltas keliuose «Kovos» numeriuose. Tie ginčai, pirmiausia, įpainios į tamsias miglas aiškią, rymančią ant materijalizmo pamato, socijalizmo teoriją akyse tų sąjungiečių, kurie da nepaspējo įgyti tikro supratimo apie ją; tie ginčai nukreips silpnesnius socijalistus nuo mokslo, tyrinējimo, protavimo ir vienybēs prie idijotiško fanatizmo: įpras jie jieškoti tik ypatiškų prasikaltimų, kurių socijalizmas visai (?R.) nepripažįsta, ir idējų «šventumo», be jokios logikos, taip kaip daro atžagareviškiausi elementai ir pusiaupročiai. Tos erzinančios šiukšlēs pravys da tulą dalį «Kovos» skaitytojų. S-gai blēdis bus taip didelē, kaip dideli bus tie ginčai. Didesnis ar mažesnis žingsnis atgal visviena bus, ačiu «principų karžygiams».

Jeigu kada tula S-gos kuopa ar jos kolektiviška atskala paduos ant kokio draugo skundą, daleiskime, už važiavimą automobiliuje ar nešiojimą frako vietoj «overauzių» su kategorišku reikalavimu už tai išmest jį iš S-gos, tai visai nebus ko stebētis. Juk prie to ir veda ginčai už Bagočiaus «išdavystę». Kas gali abejoti, kad atsiras tokių, kurie net ir Kristų panorēs persverti «geraširdyste» ir idējų «šventumu»?...

Išmitingesni sąjungiečiai, suprantama, vargiai dalyvaus tuose ginčuose. Tik viena, kas nuo jų geistina, o ir tikētina, — kad nors trumpai pagvildentų ne incidentą, kuris, be abejonēs, balgsis farsu, bet *tokių incidentų priežastis.*

Juomi butų atgauta darkomoji moksliška vertē «Kovos», kaip kad tulas laikas atgal, ginčijantis apie tai, ar socijalistas gali buti «bosu», drg L. F. d'. M-R. pabriežē kelias eilutes, kurios ir sumušē tas ilgas, nieku nepamatuotas sapaliones.

D. J. Klinga.

JEIGU UŽGAVO Į VIENĄ PUSĘ VEIDO — ATGRĘŽK KITĄ.

«Jeigu užgavo į vieną pusę veido atgręžk kitą» — tai krikščioniškosios idejos filosofijos ir doros perlas. Skriaudas, paniekinimus kantriai kentēk, busi doras. Toji ideja — tai grybas, kuris [illegible] žmones [illegible]. Nestebētina, kad tokias idējas gerbia žmonēs su tuščiomis makaulēmis, nematanti gyvenimo, bet, kuomet ir naujos gadynēs skelbējai, socijalistai, gerbia jas, tai tikrai reikia stebētis iš tų «šviesuolių» logikos.

Kada drg. Bagočius raportavo (Bagočius neprisipažįsta. Red.) valdžiai, kad Živatkauskas agituoja už nelegalizuotą draugiją, tai tuli mųsų draugai socijalistai sykiu su tautininkais sušuko: «Judošius, Judošius!..» Kodēl Judošius? Ar turi tie draugai bent kokį argumentą, išlaikantį kritiką, prirodymui, jog Bagočiaus pasielgimas yra «judošiškas»? Drąsiai sakau, ne. Ar ne atmename, kad SLA. advokatēliai ir visa gauja patrijotų nesirupino ir nesirupina legalizuoti SLA. visose valstijose: įvesti teisingą tvarką, išduoti teisingas atskaitas, o tik rupinosi ir rupinasi užgniaužti žmonių balsą, begēdiškai eikvoti S-mo narių centus už sudarkytas konstitucijas, netikusį čarterį... na... ir už paišiukus po šimtą dolerių (? Rd.) per metus ir pasidaryti sau iš SLA. insurance kompaniją ir t. p? O kas gali apskaityti, kiek socijalistams teko ir tenka nuo tų patrijotų išjuokimų, pludimų ir šmeižimų už pasakymą teisybēs? Ar męs užmiršome, kaip drg. Bagočius buvo purvinamas ir šmeižiamas, neduodant jam balso pasiteisinti? Žinoma, ne. Ir dabar, kada p. Živatkauskas, vietoj pasidarbuoti, apvalymui S-mo nuo patrijotiškų meklerysčių, legalizuoti jį visose valstijose, agituoja už jį ten, kur ar čielų draugysčių ar pavienių prisidējusių narių turtas gali nukentēti, viršininkai (valdybos) už geležinių grotų gali atsidurti, kaip p. Živatkauskas (Gerai, kad pats pirma išpraktikavo — DJ.K.), lai vēl Ba-

gočius atkartoja seniai pasakytą teisybę be skundimo valdžiai! Tie draugai, ką šaukia, «Judošius», nori, kad Bagočius vėl liktų auka šmeižikų: «vaikutis», «nelšmanėlis» ir tt. («Tėvynė» per Damijonaitį D.K.), kitaip sakant, kad, gavęs anuomet į vieną pusę veido, dabar atsuktų kitą. Nėra ko kalbėti — Kristui panašių esama ir dabar, dagi tarpe socijalistų. Keista!

Jeigu kokis mųsų priešas, atėjęs į mųs spaustuvę, padarys skriaudą, sudaužydamas kokią mašiną, tai męs turim prašyti, kad jis sudaužytų ir kitą, viską sunaikintų! Tylėkime su kantrybe; valdžiai pasiskųsti nevalia, nes, pagal nuomonę mųsų draugų, «kristiškai–marksistų», tai butų «judosiška».

Na, jųs, idealistai, krikščioniškai–geraširdžiai, pasakykite, kame Marx, Engels, Bebel, Kautsky, Debs ir kiti įžymųs socijalistai yra pasakę, kad socijalistas neturi nieko bendro turėti su valdžia; kad nuskriaustas turi kantriai perkęst skriaudą, nejieškodamas apsigynimo pas valdžią, kuomet jis galimas?

Valdžia yra tai padaras palaikymui draugijos tvarkos. Ir nežiurint, kad tas padaras yra jau nusidėvėjęs, nebeatsako gadynės reikalams, mums butinai prisieina pakol kas naudotis juom, pakol pasigaminsime naują.

Socijalistų geraširdystės, atgręžimas kitos pusės veido, gavus į vieną (ką gali praktikuoti tik nesveiko proto žmonės), nesupažindins žmonių su draugijine evoliucija ir valdžių tobulinimusi, o be to supažindinimo ir naujos gadynės aušros nėra ko laukti.

Ar kuris mųsų draugas apsieina be valdžios ar ne, tas neturi mums rupėti — tai jo dalykas, by tik jis nebutų valdžios tarnu prieš darbininkų reikalus.

D. J. Klinga.

Privalome but nuosekliais.

Viskam privalo but savo vieta. Jeigu ant rankų mausime batus, o ant kojų pirštines, kiti turės pilną teisę sakyti, kad męs elgiamės at[illegible] netaip, kaip reik[illegible]

Jeigu męs važiuosime žiemą per sniegą ratais, o vasarą rogėmis, kiekvienas turės teisę mums prikišti mųs nesumanumą, ir męs neturėsime teisės prikaišiotojams sakyti, jog jie karščiuojasi ir neteisybę sako.

Tą patį galima pasakyti ir kiekviename organizativiškame klausime. Kuomet organizacija yra priėmusi taktiką, kokią nurodo jos tikslai, organizacijos nariai privalo prisilaikyti tos taktikos. Ir jeigu organizacijos narys elgiasi netaip, kaip prisako organizacijos taktika, bet prisisavina taktiką kitų organizacijų, męs turim pilną teisę sakyti, jog tas narys nenuoseklus, pildantis taktiką kitų organizacijų, reiškia morališkai jau tos organizacijos narys, kurios taktikos prisilaiko. Ir nieks už tą pasakymą mus negali vadinti karštuoliais; ligi tol męs nebusim karštuoliais, kol prisilaikysim taktikos ir principų tos organizacijos, prie kurios priklausome. Kuomet peršoksim per viršų ir atsidursim ribose kitų organizacijų ir veiksim taip, kaip veikia kita kokia–nors svetima organizacija, tuomet jau kiekvienas mus galės pavadinti karštuoliais, nes nebetelpame į savo vietą. Esame nenuoseklųs, prigulėdami prie vienos organizacijos, o prisilaikydami kitos organizacijos taktikos.

Kaip tik galima tą viską prilyginti prie dabartinio incidento Bagočiaus su Živatkausku.

Bet tame incidente, ant nelaimės, pasirodo kitoks apsireškimas, negu kad privalėtų jis buti, kaipo socijalistiškoj organizacijoj. Vienas–kitas iš mųsų Sąjungos narių pasirodo visai ne tuom, kuom jis privalėtų buti. Apie tai čia ir noriu pasakyt kelis žodžius. Kaip žinoma, Pildomasis Komitetas yra nutaręs didžiuma balsų duot du mėnesiu apkalbėjimui Bagočiaus incidento. Nėra jau nei ką ir sakyti, kad tas «pavelijimas» yra didžiausias nesupratimas iš visų nesupratimų. Pamislykime tik: jeigu kiekvienas Sąjungos, narys suareštuoja po kokį–nors savo «priešą», Sąjunga, norėdama ištirt dalyką, pavelija organą tam apkalbėt po du mėnesiu — kas tada butų? Bet ką darysi... Nutarta, tai reikia pildyt... Nu, ir pildo–apkalba sąjungiečiai.

Nekalbėsiu daug apie Bagočiaus incidentą. Bagočius, kaip man, taip ir visiems sąjungiečiams yra pavienė ypata, kuri gali tą daryt, ką ji nori ir «gali». Pasakysiu tik bent keliatą žodžių apie jo darbą iš to atžvilgio, iš kokio męs, kaipo socijalistai, žiurime. Sykiu su tuom paimsiu kelis drg. A. Keršio užmetimus man ir 60–tos kuopos draugams, tilpusius N5 *«Kovos»*.

Drg. Keršis kaltina 60–tos kuopos draugus, kurie sutaisė skundą ant Bagočiaus už suareštavimą Živatkausko, ir mane, kad aš, budamas P. Komitete, išreiškiau nuomonę, pritariančią tiems 60–tos kp. draugams. Kaltina, kad aš įsikarščiavau ir duriau kitiems komiteto nariams į akis už neišmetimą Bagočiaus iš Sąjungos.

Įžangoje šio straipsnelio nurodžiau, kad negalime vadint karštuoliais tų, kurie nurodo mųsų ar kitų žmonių nenuoseklumą. Todėl čia irgi tą pritaikau ir atkreipiu drg. Keršio ir kitų jam panašių atidą į tai. Tegul apsvarsto viską savo galva, ir tuomet nei man nei 60–tos kuopos draugams nereiks teisintis prieš juos. Taigi daugiau nieko nekalbėsiu apie mųsų «karštį».

Bet yra keliatas kitų išsitarimų, kurie atkreipia į save atidą, ir reikia apie juos keli žodžiai pasakyt.

Drg. Keršis, kalbėdamas apie SLA., mini apie jį, kaipo nelegališką organizaciją. Tikiuosi, drg. K. yra socijalistas. Taigi klausiu, ką męs iš socijalistiško atžvilgio pripažįstame *nelegališku?* Iki šiol aš da negirdėjau, kas socijalistui yra nelegališka. Gal tas, kad SLA. neturi tam tikro valdiško čarterio? Jeigu tik tas, tai ir drg. Keršis, ir Bagočius, ir kiti jiems panašųs užsiima nesavais dalykais. Prieš [illegible] džią ir mųsų Sąjunga yra «nelegališka», nes neturi tokio čarterio, kuris pavelytų jai gyvuoti visose Suvienytose Valstijose. Bet męs tų nelegališkumų» iš principo *nepripažįstame*. Tai yra buržujinės valdžios išmislai, kad kaip–nors kenkti žmonių organizavimuisi į burį. Drg. Keršis tvirtina, kad Bagočius areštavo Živatkauską, kaipo nelegališkos organizacijos prezidentą. Labai gerai. Bet nž tai kiekvienas, kuris užprotestavo prieš tą Bagočiaus darbą, pasielgė taip, kaip *privalo pasielgti kiekvienas socijalistas*, nes socijalizmas nepripažįsta jokio nelegališkumo, ir svarbiausiais socijalizmo principais yra *laisvė žodžio* ir *laisvė organizacijų*.

Kuom gi drg. Keršis ir Bagočius remiasi?

A–a! Bagočius buvo apšmeižtas per Susivienijimo valdininkus! Gerai, pasižiurėsim, ar galima tuom pasiremti.

Kiekvienas pasakys, kad Susivienijimas yra organizacija nesocijalistiška. Jos tikslu yra sušelpti numirusius. Politiškos papėdės ten nei su žiburiu negalima rast, jei neimsim pavienių narių nuomones. Bet pavienių narių nuomonės neturi svarbos, kuomet organizacija turi išsidirbus sau veiksmarodžius.

Bet Bagočius Susivienijime dirbo. Tą sako ir jis pats ir kiti ir aš galiu sakyt. Nesakysiu, kuom aš Bagočių laikau, bet kiti sako, kad jis karštas socijalistas, nesigina ir jis pats nuo to. Labai gerai. Taigi Bagočius, budamas socijalistas, dirbo nesocijalistiškai organizacijai, kitaip sakant, užsiėmė nesavu darbu. Aš visai nesidyviju, kad, budamas socijalistu, gali gaut nuo nesocijalistų neprielankų žodį, net apšmeižą. Juk jis ten svetimas! Juk jeigu ateitų pas mus parapijonas ir norėtų įvest parapijinius įstatymus su kunigu galvinyj, męs jį išjuoktume ir pasakytumėm jam daug neprielankių žodžių, nes jis butų atėjęs ne į savo vietą. Tat logiškai išeina, kad Bagočius pats norėjo, kad jį šmeižtų. Aš ikišiol neatradau jokio reikalo kištis į Susivienijimo reikalus, kaipo nieko bendro neturinčius su mųsų, socijalistų, tikslais. Ir kas gi? Niekas manęs iš SLA. narių neapšmeižė. Daugiau aš buvau nukentėjęs apšmeižos nuo socijalistų–sąjungiečių. Bet ar męs nuoskriaudą atsilyginame, suareštavę «priešą»? Anaiptol, ne. Bagočius irgi neprivalėjo areštuoti «apšmeižėjus», nes jis pats juos susijieškojo, nesavą darbą dirbdamas.

Gerai, kad Bagočius gynė Sąjungą, ir tas yra mųsų privalumu. Bet netokį budą pasiėmė Bagočius «apsaugai». Męs privalome ginti principus, bet ne save ir ypatas. A[illegible]ais metais ir man prisiėjo ginti [illegible]gos principai, ką drg. K. pava[illegible]na lermo kėlimu. Aš žinojau, ką aš dariau. Dubickas irgi žinojo, ką darė, suspenduodamas 13–tą kuopą, nes jis norėjo valdyti; jis žino, ką daro, parduodamas trigubkaina laikrodėlius, nes to reikalavo jo kišenius; jis žinojo, ką darė važiuodamas dirbt į straikerių vietą ant Harrimano geležinkelių, nes jo «principai» tą rodė; jis žino, ką daro dabar, pasislėpdamas nuo visuomenės akyregės, nes nėra kaip prieš visuomenę išsiteisint; žinojo ir Bagočius, ką darė, nes jo ambicija to reikalavo, ir aš abudu jus teisinu, nes žinau, kad jie nėra socijalistai. Tik nežino, ką daro drg. Keršis ir kiti, kurie dar pripildo *Kovos* špaltas, apgindami tą darbą, kurį, budami socjalistais, privalos ykiu iš kitos pusės smerkti.

Tik pamislykite, ką butumėte pasakę, jeigu Živatkauskas butų išsiėmęs warrantą ir suareštavęs kur–nors Bagočių, besakantį socijalistiškas prakalbas ir agituojantį už Sąjungą, ir butų rėmęsis tuo, kad Sąjunga «nelegališka»? Neabejoju, kad Bagočius, drg. Keršis, Džiarvis, Senkus ir kiti butų suteikę Živatkauskui tukstančius «Judošių». Ir aš pats bučiau taip sakęs, nes, kiek žinau, Živatkauskas irgi priguli prie Sąjungos ir [illegible] dėl gi kitaip atsinešame į kitų žmonių pasielgimus?

Aggi ne stoka pas jus, draugai, nuoseklumo?

Ir tik dėlei to nenuoseklumo męs turim dabar užimt tiek *Kovoj* brangios vietos, tik dėlei to męs nežinome, kur braidžiojame, ir pasiatome autoritetų ambicijas augščiaus už svarbiausius socijalizmo principus!

Iš kitos gi pusės Bagočius gasdina teismu tuos 60–tos kp. draugus, kurie užprotestavo prieš jo darbą. Ir kur gi čia tokiu budu gali but visapusiškas ir teisingas apkalbėjimas dalyko, kuomet ir aš ir kiti priversti bijot, kad už «apšmeižimą» nepapult po teismu? Draugai! grįžkime į savo namus, iššluokime juos, kad nebutų kur užmesta tarp šiukšlių ir neverktų žiurėdama brangi socijalizmo ideja, kurios vardu męs savo artimą stumiame į valdžios ir plėšikų nagus!

P. K–to narys *A. Bernotas.*

Soc. majoras ir banketas.

J. Stitt Wilson, Berkley, Cal., miesto majoras, atsisakė dalyvaut bankete, į kurį San Francisco Labdaringoji Draugystė jį užkvietė. Įžanga banketan buvo $3. Drg. Wilson laišku šiaip atsakė į užkvietimą:

«Aš esu nelabai geras krikščionis. Aš norėčiau juo buti. Bet vardan Kristaus ir jo alkanų žmonių aš protestuoju prieš vartojimą žodžio 'labdarystė' tokiuose atsitikimuose (kaip banketas). Jau laikas, kad žmonės su prabudusia krikščioniška sąžine paliautų banketavę su Bagočium ir atsižvelgtų į alkaną Lozorių».

Ekonomiškas organizavimasis yra butinai reikalingas pasisekimui socijalistiško judėjimo; todėl didžiausios svarbos dalyku yra organizuot darbininkus ekonomiškai.

De Leon.

L. Andriejev.

SUPLOTAS KRYŽELIS.

Sulietuvino *J. D. Taunis.*

(Užbaiga.)

Kryželis, ranka apsišluostęs nuo smakro seiles, pamislijo, jog, kada grušios paliks visiškai geros, tai tas turtingas ukininkas, be abejonės, padovanos jam keliatą štukų.

Tiesa, Kryželis ant ukės dirbo keliatą dienų, bet nuo lubų nepasirodė nei grušios, nei kilbasos, nei lašiniai. Pietųs buvo, kaip ir visados, iš žirninės zupės, lamdytų kleckų ir pagruzdintos karčios ropės.

Prievakaryje, kad Kryželis vaikščiojo apie namą, pro samanotas pušės šakas žaliavo lapeliai, apšviesti nusileidžiančios saulės paskutiniais spinduliais, ir tas žaliavimas jautringai priminė jam sultingas žalias grušias, kurias jis matė ant augšto. Grušios galutinai atstumė Andą iš Kryželio širdies. Galima sakyt, kad kiekvienas sutvaksėjimas jo širdes priklausė grušiai. Ir subatos vakare, kada jis, ant kupros užsimetęs valyzą su įrankiais, ėjo linkui savo buveinės, — jis mąstė apie grušias, ir kada jis paskiaus sėdėjo prie savo kakalio (pečiaus) ir valgė pelenuose keptas bulbes, jis mąstė apie dailias grušias; bet, vietoj jų saldaus ir gardaus syvo, pas jį tarp dantų girgždėjo padegusi bulbės žievė. Be abejo, nei vienas iš sveikų nepraleido taip kankinančių ir be miego valandų, kokias prisiėjo Kryželiui tą naktį praleisti. Ant galo, jis, kaipo tikrai į jas įsimylėjęs, neišlaikė... Jis atsikėlė, apsirengė, įsidėjo į kišenių brėžiukų, nudegusį galiuką žvakės ir, atsargiai slėpdamasis, traukė linkui Dreiganovo sodybos. Da dienoje jis patėmijo augštas, stiprias kopėčias, priglaustas prie užpakalinės namo sienos.

Sekančią savaitę, regis, turėjo dirbti stogdengis, kuris, kaip matoma, pamažu prisirengė sau reikalingos medžiagos. Jeigu viskas palikta tokiam jau padėjime, manė Kryželis, kaip dabar, kada visi miega, galima butų be jokio vargo užsilipti kopėčiomis ant stogo, išpešti tarpe dviejų grebestų šiaudus ir nusileisti ant lubų prie grušių.

Pakol kas ėjo viskas jam pasekmingai. Tiesa, nuo retėžio buvo norėjęs šuo suloti, bet, pažinęs Kryželį, kuris tankiai jį glostydavo laike savo darbo ant ukės, tai, uodegą pasukęs, apsimalšino. Už keliato minutų Kryželis buvo jau ant viršaus. Bet čia darbas be nedidelio brazdėjimo neapsiėjo, pakol jis neužžiebė žvakės ir jos nepastatė ant šiaudų kulio ir pakol nesuraišiojo iš skepetaitės maišiuko dėl grušių. Į tą jo paties padarytą maišiuką ėjo viso penkios grušios, kurių jis taip didelıai geidė. O pora kilbasų ir šmotukas lašinių... tas viskas greitu laiku pasislėpė jojo kišeniuje.

Jis skubinosi, nes apačioje gyvenamuose kambariuose pasigirdo jam koksai–ten lengvas burzdėjimas. Su apsukrumu, kurio, be abejo, butų už[illegible] išlindo ant viršaus šiaudinio stogo, nusileido kopėčiomis žemyn ir valiai bėgti...

Už keliato minutų Kryželis jau galėjo savo laimikį suskaityti be pavojaus, nes jį apsiautė girios medžiai. Tuo pačiu laiku jam į galvą atėjo nepaprasta ir keista mintis. Jis susiprato, jog jis — vagis, kuris ką tik lindo į svetimą namą ir pavogė svetimus daiktus. O kvailybė! Vagis!? Kryželis—vagis? Ne. Ramino save, jis norėjo tik paštukavoti iš turtingo veltuzo, paimdamas porą kilbasų ir keliatą grušių: tegul rytoj kiek sau padejuos, o prie progos da jam galima pasakyti: matai, prie ko privedė tavo toks šykštumas! Kitą sykį geriaus apsaugok savo turtą po stipriu užraktu, o jei ne, tai vistiek vogs tavo kilbasas ir grušias, kuriomis tu nenori pasidalint su neturtingu kurpium.

Bet visi tie prieštaravimai ir sąžinės išmetinėjimai nedaug jam tepagelbėjo. Iš kur–tai per krumus atėjo pelėdos garsas:

— Va–gis! Va–gis!

Kryželis suklupo ant tulo medžio šaknies, kurios jis neužtėmijo tamsumoj. — Palauk! Greitai bus šviesu!

Stebuklai... bet gi da tik pusiaunaktis. Jis užrepliojo tiesiog ant medžio, kurio kamieną apčiupinėjęs Kryželis suprato, kad tai sena «traicinė» eglė. «Traice» ją pavadino dėlto, kad ji augštumoje žmogaus ugio pasidalinusi į tris šakas. Kryželis norėjo užsidegti savo žvakę, idant greičiaus butų galima išlįsti iš taip tankaus miško. Staigą jis pasijuto, tarsi kas tokis persmeigė jam užkaitinta viela kiaurai visą kuną. Žvakė! Žvakė pasiliko ant šiaudų! Už valandos visas Dreiganovų namas bus pelenuose!

Keliatą minutų kurpius stovėjo, lyg mumija, visas nutirpęs. Čia jam dingtelėjo į galvą mintis: greitai bėgti, kad nepagautų jo, kaipo padegėjo. Bet šita mintis žaibo greitumu pas jį išnyko. Jis metė savo skepetaitę su grušiomis ir klupdamas tamsumoje bėgo linkui Dreiganovo namų, kad užgesinti pamirštą žvakę. Pas jį dabar buvo tik viena mintis, vienas troškimas — nepavėluoti. Jis nesykį bėgdamas užsigavo į medžius, kurie jam iki kraujų sudraskė veidą, bet jis nieko nepaisė ir į nieką neatkreipė atidos.

Ant galo jis išbėgo į eikštę. Visa apielinkė buvo apsiausta tiršta, tamsia migla, per kurią Dreiganovo gyvenimas vos tik matėsi, kaip kokia beženklyva juoda masa. Ten žmonės nugrimzdę į pirmą saldų miegą, ir jie visi gali sudegti... Visi! Augščiausias Dieve!...

Uždusęs nuo skubinimosi, Kryželis bėgo per lauką, žingeidumo ir baimės apimtas, kad pamatyti da neliepsnojantį stogą.

Galiaus jis atsirado prie pat namo pagal kopėčias. Visur tuom laiku da buvo tamsu. Gal but, nieko? Argi iš–po šiaudinio stogo da nepasirodo liepsna? Jis nesijuto, kaip užlėkė kopėčiomis, nusileido per stogą ant lubų, nutraukė pakabintą dėl pradžiovinimo skurą, uždengė jaja jau smarkiai degantį kulį šiaudų ir patsai visu savo kuno sunkumu metėsi ant jos, idant užgesinti ką tik prasidėjusį gaisrą. Prie to da namuose prasidėjo judėjimas. Brazdėjimas ir bildėsis ant viršaus išbudino visus. Apačioje pasirodė žiburiai ir liktarnos.

— Vagis! Padegėjas! — rėkavo darbininkai, skubindamiesi ant viršaus. Jie vos persigrudo per tirštus ir troškinančius dumus, iki pagavo Kryželį. Nors gaisras laiku buvo užgesintas, bet, kada Dreiganovas išvydo kurpių, jis pasiuto. Dreiganovas nematė arba nenorėjo matyti kurpiaus žaizdų nuo apdegimo, kurios buvo ant nelaimingojo ablejų rankų, kaklo ir veido. Jis metėsi ant Kryželio, kaip laukinis žiauriausias žvėris, ir pradėjo jį kumstimis į veidą, o kojomis, kur papuolė, pliekti.

— Aš tave ir tavo plokščią mordą sutruplesiu! — rėkė jis. — Tai tu vagi pas mane grušias! O, tu prakeiktas!

Kryželis užsidengė tik akis ir manė, kad jau po viskam. Bet vienas iš darbininkų sugriebė jį už kojų ir traukė kopėčiomis žemyn, taip kad nelaimingojo galva turėjo apsipažinti su kiekvienu kopėčių laiptu. Tas visgi buvo kiek–nors jam lengviau kentėti, negu sunkųs smugiai kumsčių, kurios suplojo jam nosį ir išmušė dantis,—o kraujas upeliu per jo veidą tekėjo.

Kryželį nutempė į virtuvę, kur jau žibėjo l[illegible]lana. Rodėsi jam, kad iš čion jau gyvam nebeišeiti. Hm! Taigi jis norėjo sudeginti namą iš neapykantos, kad Dreiganovas veda Andą. Tokiu Dreiganovo išsireiškimu visi buvo šventai pertikrinti. Ir kada kurpius, numestas į kampą, pradėjo teisinties, kaip jis užsilipo ant viršaus, paėmė dvi kilbasas, keliatą grušių ir šmotuką lašinių, tad Dreiganovas nedavė jam pabaigti ir suriko:

— Nu, tai taip! O paskui tu padegei šiaudus, idant užslėpti vagystę!

— Neteisybė! Tas neteisybė! — gailingai teisinosi Kryželis, — aš tik užmiršau ant viršaus žvakę. O paskui miške tik aš atsiminiau, kad ji dega ir kad nuo jos gali užsidegti ir šiaudai! Ir aš sugrįžau. Aš suspėjau da laiku užgesinti ugnį. Taip ar kitaip, man vistiek. Tegul mane teisia. Aš užsitarnavau...

Potam jis neprabilo daugiau nei vieno žodžio. Jis kantriai kentėjo tankiai krintančius ant jo nemielaširdingus smugius ir dagi patsai save mušė kumstimis į galvą, sakydamas, «nevogk! nevogk!»

Ant rytojaus buvo teismas. Po[illegible] tu ilgo neveikimų kurpiui rodėsi, jog jis į Edeno (rojaus) daržą papuolė. Pas «traicinę» eglę atrado skepetaitę su grušiomis, kas iš dalies patvirtino teisiamojo pasiaiškinimą.

Teisėjas keliuose žodžiuose išreiškė savo mintį: tiesa, Andrius Kryželis vogė, kad paragauti ir tiek... Toliaus tas jo nupuolimo dalykas nieku neina dėlto, kad jis laike gaisro rizikavo savo gyvasčia. Potam teisėjas atsikreipė į Dreiganovą su klausimu:

— Ar norite susitaikyti su Kryželiu dėlto, kad jis už kiekvieną grušią aplaikė po diktą smūgį kumsčia, o už šmotuką lašinių apsimokėjo išmušimu dantų?

Bet Dreiganovas apie tai nei klausyti nenorėjo, vientik varėsi ant to, kad padegėją į kalėjimą pasodinti ant dešimties metų.

Teismas nusprendė Kryželiui tik dešimtį parų atsėdėti šaltojoj. Po atsėdėjimui paskirto laiko Kryželiui atėjo kiti, geresni laikai. Žmonės ilgai svarstė šitą atsitikimą ir ant galo jie išvedė, kad Kryželis daug geresnis už tuos, kurie nors ir nevogė grušių, bet ir negesino savu kunu svetimose namuose gaisro. O kai–kurie da šitaip išsireiškė, kad Dreiganovo žiaurumas dešimtį sykių blogesnis, negu maža Kryželio vagystė. Šitokia tai nuomone persiėmė ir Švirkelio duktė Anda. Ji, neapykantos ir drąsos apimta, išdrįso Dreiganovui pasakyti, kad jis savo naujiems batams pasijieškotų kitos sužieduotinės. Nors ji nemanė apie tai išsireikšti, kad už Andriaus Kryželio sutinka ištekėti, bet kaip tai netikėtai išsitarė, kad prie jo suploto veido galima priprasti...

Kryželis dabar laukia progos...

Draugui.

Nors vėjas švilpia, bangos grumoja,
Svaido valtelę tavo, drauge,
Nenusigąsk! buk narsus kovoje,
Nes tiktai bailiai žuna varge.

Nenusigąski, stoki į kovą,
Viltis tešviečia–rodo tau kelią,
Narsa lai buna tavo vadovu,
O tu be baimės įrki valtelę.

Įrki valtelę prie tikslo kilto,
Nors bangos virstų iš visų pusių,
Nors gamta priešai tave sukiltų,
Stovėki tvirtas, tikėk, nežusi.

Darbininkė.

lius iš New Yorko.

KORESPONDENCIJOS.

So. Boston, Mass.

26 sausio buvo parengtos prakalbos IWW. unijos cukernės darbininkų. Kalbėjo J. Šmitas, IWW. organizatorius, apie darbininkų išnaudojimą. Bet kaip-kurie jo sakiniai priešinos vieni kitiems. Kalba taipgi buvo negrynai lietuviška. Lenkiškai kalba nusisekė labai gerai. Pertraukoj deklamavo O. Raulinaičiutė ir A. Šimkevičiutė. Antrą kartą vėl kalbėjo Šmitas apie taktiką IWW. ir A.F. of L. unijų. Publikos atėjo mažai. Aukų surinkta apdengimui iškaščių $5.17.

Tą pačią dieną vakare socijalistų svetainėj buvo diskusuojama dviejose temose: «Ar gali pašalinis žmogus vadintis save socijalistu, neprigulėdamas prie socijalistų?» Didžiuma balsų pripažinta, jog gali. Antra tema, «Ar reikalinga moterims politika?». Šita tema buvo diskusuojama gana gyvai, ir pripažinta beveik vienbalsiai, jog reikalinga moterims lygios tiesos.

V.A.Zaperiackas.

Boston, Mass.

25 sausio buvo tarptautiškos prakalbos paminėjimui Kruvinojo Nedėldienio 9(22) sausio. Pirmiausia pasirodė raudonas papartis, kaipo ženklas liuosybės ir iš liuosavimo darbininkų kliasos iš alginės vergijos, ką publika priėmė su delnų plojimu. Paskui susirinkimas liko atidarytas su atsistojimu, atiduodant garbę kritusiems Rusijos darbininkams kovoj su carizmo kruvina priespauda. Pirmas kalbėjo rusiškai drg. Vaskov. Jo kalba buvo gana karšta ir nuosekli, kuo publika buvo labai sujudinta. Antras kalbėjo latviškai drg. Karklin ir trečias lietuviškai drg. Grigaitis. Visi kalbėjo apie Kruviną Nedėldienį ir jo priežastis. Žmonių buvo pilna svetainė. Aukų surinkta politiškiems kankiniams $19.37. Po prakalbų sudainavo «Laidotuvių Maršą», «Internacijonalą» ir kitas revoliucijoniškas dainas.

V.A.Zaperiackas.

[illegible]

18 sausio šiaurinėje miesto da[illegible] buvo apvaikščiojimas Kruvinojo Nedėldienio.

Apvaikščiojimą surengė 81 kp. LSS. Žmonių buvo pilna svetainė. Visi klausėsi su dideliu žingeidumu. 81 kp. dainininkai sudainavo gerai darbininkišką dainelę.

Kalbėjo K. Gugis temoj «Spėka ir medega». Kalba tęsėsi virš valandos. Kalbėjo labai puikiai ir didelį įspudį į publiką padarė, ypač baigdamas, kada priminė apie žuvusius už laisvę, sakydamas. «Nėra budo, kuriuomi męs galėtume atlygint jiems arba nors padėkavoti, nes jie jau žuvę už laisvę... Tiktai viena, ką męs galim padaryt — iš prijautimo gyvai atsistot». Publika atsistojo ir užtraukė: «Daug žuvo mųs brolių», ką pradėjo J. Uktveris, K. Jomantas ir kiti.

Potam Kislauskaitė įspudingai padeklamavo «Pažįstam męs tą baisią šalį». Publika jai atmokėjo delnų plojimu.

Po deklamacijos buvo paskaita, «Žmogus ir ženybinio gyvenimo siekinys», parašyta J. Naudžiaus; skaitė P. Galskis. Paskaita buvo apdirbta gana gerai; žodžiu, atsakė į tuos klausimus.

Po paskaitos sekė deklamacija, monologas ir vėl kalba, V. Pačkaucko, kuris aiškino reikalingumą kiekvienam prigulėt prie Socijalistų Sąjungos ir kvietė prisidėti prie tos Sąjungos.

Po jo P. Galskis aiškino apie New Yorko siuvėjų straiką; esą, jau patirta, kad nekuriose Chicagos dirbtuvėse dirba New Yorko darbą. Kvietė atsilankyt į mass-mitingą 21 sausio, kuriame buvo tariama ir apie straiką Chicagoj. Taipgi prašė paaukaut po kelis centus straikuojantiems. Suaukavo virš $9.

Prisirašė 7 nariai prie 81 kp.

J. Rep.

Lewiston, Me.

18 sausio atsibuvo Šv. Baltramiejaus Dr–tės parengtas perstatymas, trijų veikmių drama «Katriutė». Žmonių buvo daug.

Perstatymas visiškai nenusisekė. Visa scenerija neatsakanti. Artistai roles atliko visai blogai. Svarbiausią rolę, Prano, K. Stoškus lošė prasčiausia. Kalbėjo nebalsiai ir dažnai, užpakaliu į publiką atsisukęs. Katriutė — L.B. irgi prastai lošė; kuomet tėvas susirgo, ji, nešdama vandens stiklą, juokės su Pranu, o reikėjo but nuliudusiems. Darata — J. Milionytė lošė gerai sulig aprėdalų išnašumo, tik atrodė perjauna. Kiti lošė pusėtinai. Pasibaigus gi perstatymui, pakėlė uždangą, ir nebuvo nei vieno aktoriaus ant scenos. Kiek pabuvus, pradėjo aktoriai eit po vieną ir stot į eilę, o reikėjo but visiems sustojus ir tada uždangą pakelt.

Vaidinta ir komedijėlė «Žydas ir Dzukas»; irgi blogai sulošta; dzuko kalba nepanaši į dzukišką, labiau į žemaitišką, o uždainavo tai tiesiog žemaitiškai. Aktoriai buvo blogai nugrimiruoti; nekurių net barzdos su usais krito ant grindų; aktoriai vaikščiojo kaip surištomis rankomis; jokios gestikuliacijos nebuvo, taipgi ir gero įspudžio nepadaryta.

Baltramiejiečiai neatlošė «Katriutės», tik sudarkė: ką žinojo kaip lošt, lošė, o ko nežinojo, paliko.

Buvo ir deklamacijos; prasčiausia deklamavo P. Jasiunas; kalbėjo panašiai į poterius, be jokio atskyrimo.

Ant galo pirmininkas pranešė, kad susidedantis iš kelių merginų ir vyrų choras padainuos lietuvių himną. Susirinko dainoriai ir užtraukė, «Lai gyvuoj mųs tauta» įvairiais balsais; vyrų balsų visai negalima buvo girdėt. Pasirodo, kad mųs tautiški katalikai nežino, kas yra lietuvių himnas!! Lietuvių himnas yra «Lietuva, tėvyne mųsų».

P. Čereška.

Pittsburgh, Pa.

22 sausio vakare 6 kp. LSS. turėjo parengus prakalbas paminėjimui Kruvinojo Nedėldienio. Prakalbos atsibuvo Lietuvių Mokslo Draugystės svetainėj. Bet kad šioj apielinkėj pirmu syk buvo įžangos tiketas, 10c., imamas, užtai daugelis ir nenorėjo į prakalbas eiti, ir susirinko vos apie 70 žmonių.

Pirmas kalbėtojas buvo A. Bičkus iš East Pittsburgh'o. Aiškino apie Kruvinąjį Nedėldienį, kalbėjo gana graudžiai, bet jam labai nesisekė išpradžių ir nuolat atkartojo tuos pačius žodžius. Antras kalbėjo vietinis J. Baltrušaitis. Jo kalba buvo apdirbta biskį geriau, bet paminėjimui Kruvinojo Nedėldienio tai buvo netinkama, nes jis išvadžiojo, kad už žiaurumą carų–karalių yra kalti patįs darbininkai (Matomai, drg. Baltrušaitis kalbėjo plačioje prasmėje, kaltindamas visą šalies darbininkų kliasą, kam ji apsileidžia žiauriais valdonais. Šitoje prasmėje, be abejo, drg. Baltrušaičio nuomonė teisinga. Red.); girdi, «pas kiekvieną darbininką randasi po biskį karališkumo kraujo; jeigu darbininkai susitveria uniją, tai jau jų vadovai esti maži karaliukai, gali ir pardavinėja darbininkus kapitalistams, o darbininkai savo vadovų nuolankiai klauso! Ir taip jų (darbininkų) vadovai kįla augštyn ir augštyn, ant galo palikę karaliais, esti žiaurųs! Užtai kalti patįs darbininkai, kam kitados pas juos randasi karališkumo budas!»...

Toliaus bandė prirodyt unijų naudingumą, bet tik bandė! Paskui kalbėjo apie laisvę; čia skaitančius vyrus išvadino tamsuoliais, jei jie neleidžia savo moterų į prakalbas ir teatrus. (Suvis teisingai. Red.). Ištikrųjų, čia tai jau visai atbulai, nes Pittsburgho moteris išjuokia, ir jei gali, tai išbara tuos vyrus, kurie eina į prakalbas. (Bet esama ir vyrų, kurie taip apsicina su savo moterimis. Red.)

Trečias kalbėjo B. Kondrotavičius iš Wilmerding'o apie kliasinius darbininkų reikalus; ragino darbininkus rištis į IWW. uniją ir kvietė rašytis į vietinę LSS. 6-tą kuopą. Bet kad publikos mažai buvo, užtat ir kalbėjo nedrąsiai.

Pertraukomis deklamavo eiles Minerva Želviutė, Antanas Žemaitis, Antanas Garuolis ir Jonas Kazlauskutis. Jie visi buvo da po pirmą–syk išžengę prieš publiką ir visi savo užduotį atliko neblogai. Ona Kubiliutė ir kita puiki mergina, kurios pavardės nenugirdau, lošė dijalogą «Gamta ir vargdienis». Atlošė labai puikiai, kaip tikros artistės.

A. Bičkų verta paminėt, kaipo gabiausią lošėją tarp vietinių lietuvių. Jis lošė «Girtuoklio monologą», ir tuom žmonės taip buvo užinteresuoti, kaip da niekuomet ikišiol Pittsburghe.

Užbaigiant drg. A. Bičkus, padeklamavo dėl caro deklamaciją, kuomi iššaukė neapsakomą rustumą žmonių prieš carą Mikę, taip kad net nekurie patylom carą keikė.

Publikos buvo nors mažai, bet liko užganėdinta.

Priešas.

Gardner, Mass.

Draugai finai socijalistai labai uoliai darbuojasi platinimui socijalizmo propagandos. Jau dusyk atsibuvo anglų kalba socijalistų prakalbos ant gatvės. Joms žmonės simpatizuoja. Ir 89 kp. LSS. nutarė prisidėti prie to darbo, išrinko tam komisiją. Manoma suorganizuoti S.P. kuopą.

Po pirmos prakalbos, vienas mųsų kapitalistas fabrikantas, geras engėjas darbininkų, George Done, nuėjęs sekantį nedėldienį į metodistų bažnyčią (mat, metodistas), iškėlęs rankas augštyn, sušuko: «God, save the country from Socialism!» (Dieve, gelbėk tėvynę nuo socijalizmo) ir puolė ant grindų.

Bėda juodašimčiams, kurių protas yra pamišęs: turi kęsti bereikalingą baimę.

D.J. Klinga.

W. Frakfort, Ill.

Šitas miestelis yra apgyventas įvairių tautų, tarp kurių ir lie[illegible] Darbų kitokių pas mus nėra, [illegible] 4-riose anglių karyklose. Dviejose darbas lengva gauti, bet tos pusę laiko tedirba; kitos dvi dirba pilną laiką, bet ten darbas gaunama tik per agentus. Lietuvių veikimo ant visuomeniškos dirvos nieko nesigirdi, pas visus tik rudis ir kazyros.

Nubalsuota miestelyj nepardavinėti svaiginančių gėrimų, bet rudžio nestokuoja: priveža iš aplinkinių miestukų. Lietuvių kunigų nei dievnamių pas mus nėra, pertai ir žmonės sutikime gyvena.

S. Shleder.

Brighton, Mass.

26 sausio įvyko vakarėlis, surengtas 67 LSS. kp., su paveikslais iš Rusijos (su kuo? Red.) karo lauko, iš dvasiškos valdžios ir kapitalizmo surėdymo, bet kas buvo juokingiausia, tai kad pabaigoj parodė paveikslą kunigo Krasnicko su jo agentu, kurie po Brightoną žvejoja dolerius, baugindami žmones pekla. Paveikslus aiškino drg. L. Grikštas. Surinkta $4.48 padengimui lėšų.

J.J.

Worcester, Mass.

27 sausio atsibuvo nepaprastos vestuvės. Pas mųs lietuvius yra paprotys kelti vestuves žydų svetainėse, kad daugiau pasipelnyt, kad torielkų daugiau sumuštų. Vietinės parapijos komiteto uždrausta kelti vestuves salėse. Jei kuris kels vestuves salėje, tai tokiam kun. neduos šliubo iki pabaigai veselijos.

Jaunasis J.L., nors gana slaptai, nusisamdė salę, bet buvo tokių, kurie davė žiną kn. B. Nuvažiavo ant šliubo ir negauna; sako, kam darai salėj veseliją. Jaunasis, nieko nelaukdamas, nuvažiavo į City Hall, pasiskundė valdžiai ir paskui, su dviem policistais sugrįžęs, gavo šliubą ir kn. da turėjo sugrąžint $25, ką buvo paėmęs. Bet jaunojo buta mielaširdingo, po viskam jis da davė iš savo mylistos kun. B. 7 dol.

26 sausio buvo prakalbos; surengta LSS. 40 kuopos paminėjimui Kruvinojo Nedėldienio. Kalbėjo drg. L. Pruseika apie 1905m. Rusijos revoliuciją. Publikos buvo pilna svetainė.

S. Girdėjas.

IŠ GENERALIŠKO KRIAUČIŲ STRAIKO.

Brooklyn, N. Y. Rubsiuvių straikerių drąsa, vienybė ir tvarka šiuomi laiku da labiau sutvirtėjo, kadangi socijalistai pradėjo straikerius gelbėt visokiais budais. Straiklaužių mažai yra; jeigu koks ir pradeda dirbt, tuojau tą sustabdo. Yra nutarta iš eilės iššaukt straikerius susirinkime, kad eitų dabot straiklaužius, kad šie neitų dirbti; taipgi daug ir liuosnorių yra, kurie anksti ir vėlai aplaksto, kur tik nujaučia, kas ir kur dirba.

Praeitą savaitę keliatas mažai protaujančių, vien tik apie savo tos dienos užganėdinimą temanančių, pradėjo kelt lermą, kad didelė didžiuma nutarė šelpti tik tuos, kurie jau negali pragyventi, o kurie da gali šlaip–taip maitintis, kad tie neimtų iš unijos iždo, ba, jeigu visi butų ėmę nors po 5 dol., tai ilgiau nebutų užtekę, kaip tik vienai savaitei; rodos, nutarimas tikrai žmoniškas, bet mažumai nepatiko; esą, męs visi lygiai mokam, o dabar nieko negaunam; bet po atsibuvusių prakalbų ir tie smarkuoliai nusiramino.

Prakalbas sakė P. Mačys ir J. Šaltis 20 sausio; P. Mačys — apie pasiryžmus, ypatiškus ir visuomeniškus. Jis stiprino rubsiuvių pasiryžimą straiką laimėt, bet priminė žmonių pasiryžimą ir prie didesnių dalykų, kaip tai, prie revoliucijų, prie nuvertimo netikusios valdžios; sako, neužtenka mums tik straikų, vien straikais nepasiganėdinkim. Užbaigė savo kalbą, sakydamas, tik socijalizmas nuvers kapitalistiškąją tvarką ant amžių amžinųjų. Amen.

Šaltis kalbėjo apie tvarką ir vienybę straikerių, išaiškindamas [illegible]; pasakojo iš savo [illegible] drapanų siuvėjų straiko, kurie 10 savaičių straikavo, ir kad laikėsi vienybės ir davė pašalpą tik tiems, kurie neturėjo ką valgyt; tie gi, kurie turėjo susitaupę kiek, neėmė pašalpos, ir straikas tapo laimėtas. Jis tvirtai tikis, kad ir dabartiniai straikieriai, jeigu ir toliau taip tvirtai laikysis vienybės, kaip iki šiolei ir šelps beturčius straikerius, tai ir jie straiką laimės.

Reikia pranešti ir apie darbdavių daromas kliutis ir jų pastangas, kad tik sukelt tarpe darbininkų straikerių nesusipratimą. Sausio 20 d. darbdaviai pagarsino, kad pradės dirbti; privežė lovų į dirbtuves ir prižadėjo ten duot vagyt ir gert, automobiliuose nuvežt į dirbtuves ir parvežt ir brangiai mokėt. Bet straiklaužių dar bininkų neatsirado, tik niekam netikamų valkatų, kuriuos darbdaviai automobiliuose vežiojasi į dirbtuves suerzinimui straikerių, buk jau jie darbininkų turį. Straikeriai tuoj patyrė, kokie jie darbininkai — vieni be pirštų, kiti be kojų, da kiti neprimato. Buvo ir tokių atsitikimų, kad nuėjusią atsimt pirmiau uždirbtos užmokesties merginą priverstinai uždarė į dirbtuvę ir laikė kelias dienas, pakol brolis neišėmė. Dabar ta mergina serga ligonbutyj nuo netikusio valgio. Taip buvo ir kitems.

Da apie injunction (uždraudimą), ką darbdaviai išsiėmė. Straikeriai parodė, kad tas injunction nieko nereiškia.

22 sausio straikeriai susitarę ėjo tukstantinėmis miniomis apie dirbtuves, kur buvo išimtas injunction. Policija stengėsi ėjimą sustabdyti, daužydama buožėmis einančių galvas; iš minios irgi atsirado tokių, kurie atlygino policijai; iš abiejų pusių buvo sužeistų. Minia ėjo drąsiai aplinkui dirbtuves, o policija tik žiurėjo ir stebėjosi.

Mananti Dulkė.

SATYRO UŽPEČKIS.

Ką girdėjau Brooklyne.

Aš, iš savo pusės, prižadėjau pasitarnaut, kad pagelbėt patrijotams išsigelbėt nuo socijalistų, nes atlyginimas, žinau, bus neblogas, o matyt savo vardą istorijoj, aukso raidėmis užrašytą, irgi labai malonu, tai reikš tų but tautos didvyrių: Keistučių, Vytautų ir kitų eilėse.

Tuomet męs atsisveikinę persiskyrėm ir nuėjom kas sau.

* * *

Pradėjau galvot ir knygų lapus vartyt, sakau, gal kur ir atrasiu kaip tik tinkamą mųsų tautininkams vietą, bet kur tau! O čia mintįs neperstoja kankinusios link mano vardo, aukso raidėmis istorijos lapuose užrašyto. Susirupinau, nuliudęs vaikščioju. Sutinku savo draugą, kuris, patėmijęs mano nusiminimą, užklausė, kas man yra. Paaiškinau dalyką. Mano draugas tik nusikvatojo ir pridurė, apie tai niekuomet negalvočiau, nes yra kam galvot. Užklausiau, kaip tai? Atsakė: pranešk tam juodam, plaukais apžėlusiam, su užriesta vuodegaite ponaičiui, o jis viską atlika. Po teisybei, puiki roda. Parsiskubi[illegible]

Adomo ir Jievos pasaulis.

Nuo grupos taip vadinamų laipsnio iš tų žmonių milijoninės grupos, minus (atimt) keli tukstančiai, pas Infernališko (pekliško) svieto djabolikališko (velniško) laipsnio gyventojus, saulės šviesos nematančius ir reginčius tik smalinę liepsną.

Jųsų Gudrybė:

Kad infernališko svieto gyvunai yra tokie gudrųs, kad net ir mųsų senį žilabarzdį, bet visogalintį dievą, jųs savo gudrybe apgaunate, ar jųs negalėtumėt atrast kur–nors didelius žemės plotus, per kur tekėtų bent dvi diktos upės, panašios mųsų Nemunui ir Šešupei, kad šlaitai–pakalnės butų pripildyta lakštingalos giesmės balsu, kad žemė butų tinkama darbui, nes mųsų žmonės pripratę prie žėmės knisimo–arimo, ir tt. Mat, męs norime nuo lietuviškų socijalistų pasislėpt. Atlyginimą gausit gerą — kelias–dešimts dušelių savo globon.

Su pagarba P. Sniegas.

Kaip tik gavau atsakymą, tuoj apskelbiau visų tautiečių žiniai, bet laukiau slaptybėje, kad socijalistai neišgirstų. Štai atsakymas:

Iš Infernališko svietc nuo dijaboliško laipsnio gyventojų į Adomo ir Jievos pasaulį žmonių laipsnio grupai.

Gerbiami parsiduodamieji:.

Kokį triumfą męs pakėlėm, gavę nuo jųsų laišką, tai negalime šiame laiške nei aprašyt. Smalos gavome perpilnai, nes už tokį mųsų mažą patarnavimą — galima duoną pelnyt; bet apsirikom: pasirodė, kad netaip lengva atrast jųs reikalaujamą vietą, kaip kad atrodė. Jųsų pasvietyj nėra panašios vietos, kur nebutų socijalistų. Iš kur tie socijalistai atsiranda, męs irgi pradedam bėdavot ir žiurim, ar nereiks tik išsižadėt savo gyvenimo ir kraustytis kitur. Štai pastaruoju laiku išgirdom, kad randasi kokių tai socijalistų ir kad jie varo slaptą agitaciją, kurstydami kitus straikuot už mažą smalos mierą, bet jie nežiuri, kad nėra iš kur paimti jos.

Mums lygus darbas, ar ant jųs žemės ar ant kitos kokios planetos. Aptikom ant Marso neblogiausią vietą, ir ten da socijalizmo dvasios nei pavidale blusos nėra. Upių yra, bet panašių Nemunui ir Šešupei nėra, nors mokantiems knist nesunku bus tas pasidaryt. Taipgi tenai jokių drapanų nereikia, kas paliuosuos nuo laiko gaišinimo, reikalingo apsirengiant; ir busit laisvi be jokių drapanų. Apsvarstykit, gal ir sutiksit.

Su pagarba. — Brangųs broliai, prie darbo! Apsvarstykime šį svarbų klausimą.

P. Sniegas.

Džio oisterninkas.

Faiva klak birrr — aš iš lovos per Razaliją drykt, ir jau oisterauzėje už baro. Dzin–dzin — oisteris triukšt, dzin–dzin — jau ir kitas. Skambinu sau mislydamas, kad dievas duotų gerą apetitą lietuviams, mano visus oisterius išėstų, tai but pinigų. Tik išgirdau, kad mano boba bedrumyj rėkia: — Džio! džio! oi kur mano stakinai?

— Mai gudnes, bobut, tai kaip vakar išploviau, tai da ana [illegible]

— O tu, kopustgalvi! Tokiame šaltyje šlapius yakorei, juk tai sustyro it ragai.

— Didelio daikto, sakau, apsiauk su mano, tik šarap, ba bučeris eina pro šalį, gal užeis kokį oisterį perkąst.

Bet kur ji tau tylės; sako, ai don kėr tą tavo bučerį. Kur mano ta margoji dresė?

— Nugi, tik ką mačiau, buvo ant galo lovos, kiba žiurkės į sklapą nunešė. Na, kad pradėjo mane keikt, tai pamislijau, reikės šaukt kunigą, kad pašventintų; esą, buk mano tėvas buvęs su uodega ir todėl dabar tiek žiurkių priviso, kad ir plaukus nuo galvos nuės. Pamislijau sau, nurausi tu, neliks žiurkėms. Baisus trubelis su ta mano boba; iki ji apsirengia, tai jai vieno tinkso reikia, tai kito, da galop, kur Tamas? Ai bečiu jes, aš per dieną per jos difrent reikalus negaučiau daužyt oisterių, jei ne Tamas. Aš nuo jo neimu nei už burdą nieko, ba jis, vyras, mane paalpina, parsineša byro, užsidaro su mano boba bedrumyj, na, tai tuomet aš esu fry.

Džiovas.

Nėra skirtumo.

— Tai tamsta sakai, kad tarp milijonieriaus ir vargšo žmogaus nėra skirtumo?

— Taip, nėra. Milijonierius rupinasi, ką čia bus valgyta kitą sykį, vargšas taip–pat.

J. V. J.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS.

Miko Petrausko koncertas

30 sausio vakare Lietuvių Muzikališkoj Svetainėj ant Richmondo įvyko p. Miko Petrausko koncertas. Gerb. Petrauskas, kaip ir visada, pilnai užganėdino publiką savo puikiu dainavimu. Žmonės sako, kad dabar jis žymiai geriau dainavo, negu trejatas metų atgal laike savo koncerto Philadelphijoj. Iš jo dainų publikai labiausiai patiko «La donna e mibile», «Laivinė», «Šu nakcely» ir «Bernužėli, nes' voliok».

P-lė Maria Karuziutė, pijanu palydint Laurai Karuziutei, stebėtinai gražiai sudainavo «Nella calma d'un bel sogno» ir «Il bacio». P-lė M. Karuziutė, drąsiai galime sakyti, turi puikiausią ir geriausiai išlavintą balsą iš visų lietuvaičių giedorių, kada-nors ant scenos pasirodžiusių. Tokia giedorė padarytų garbę ir bile kokios augštos tautos teatrui. Tai Philadelphijos lietuviška lakštingala.

Rodos, iš visų koncerto šmotelių publika labiausiai buvo užganėdinta p-lės M. Karuziutės su p. M. Petrausku duetu «Tikra meilė stebuklinga».

P. Čiurlionis ir p. Laura Karuziutė dailiai paskambino ant pijano po vieną gabalėlį. M. Petrauskui akomponavo Čiurlionis.

Ant galo TMD. 74 kp. choras, vadovaujant p. Jurčikoniui, gražiai sudainavo «Girioj» ir «Paukšteliai».

Žmonių buvo apie 300.

80 centų gazas.

Miesto taryba nusprendė, kad nuo 1000 kubiškų pėdų butų už gazą imama 80c. vietoj $1,00, kaip kad buvo ligšiol.

Sukčiai viršininkai.

H. Clay, buvęs Philadelphijos viešosios apsaugos direktorius, ir jo bendrai tapo atrasti kaltais už suokalbį apgaudinėt ir apvaginėt miestą.

Traukinio nervažiuotas.

Ant Point Breeze'o du vaikinai vedė karštą kovą už vieną merginą. Visi trys buvo geri katalikai. Vaikinas, kuris buvo drabužius jau supirkęs ir viską surengęs vestuvėms, tapo atrastas ant gelžkelio per pusę perpjautas. Kalba žmonės, kad jį galėjo užmušti ir padėti ant rėlių. *P. Stanelis.*

Juokinga komedija.

1 vasario LSS. 1-ma kuopa parengė balių su perstatymu juokingos komedijėlės «Aš numiriau». Gana juokingas veikalas, užtai atsilankiusiejie žmonės buvo užganėdinti. Labiausiai, gerai atliko savo rolę J. Norvaiša ir pusėtinai — J. V. Grinius. Kiti visi labai prastai. Reikia čia patėmyti, kad seniausia 1-mos kp. lošėja J. Drižiutė, nors beveik kiekviename sceniškame vakare dalyvauja, bet iki šiol neišsilavino lošime. Negali nuduoti jokiu budu paskirtos rolės. Ir da kitas dalykas reikia patėmyti: 1-mos kp. lošėjai išprato kiekviename lošime neišmokt rolių, kas labai tankiai sugadina įspudį, kokį veikalas iššauktų publikoje. Iki šiol 1-moji kuopa daugiausiai veikė Philadelphijoje scenos dirvoje ir, galima sakyt, pripratino žmones prie supratimo scenos, taigi linkėtina, kad ji ir savo aktorius pripratintų gerai išmokt savo roles.

Naujoji 189 LSS. kuopa irgi rengias atlošti «Eksproprijatorių» ir «Žmones» ant 8 kovo. Linkėtina geriausių pasekmių jos tame pasiryžime. *Mariutė.*

Apsilankė kriaučių unijos organizatorius Augunas iš Brooklyno, kad paraginti lietuvius nedirbti darbų, kuriuos prisiunčia iš New Yorko užstraikuotų dirbtuvių firmos. Žydai ir italai da kaip-ir-kaip, o lietuviai siuvėjai vientik džiaugiasi gavę daugiau darbų.

SĄJUNGOS REIKALAI.

P. K-to Tarimas N 52. 1912 metų.

Męs, T. K. K-jos nariai, susirinkime peržiurėjimui bilų 15 gruodžio p. m. nutarėm įnešti Pildomamjam Komitetui, kad Administratorius pasirupintų užsistatyt kauciją nemažiaus kaip $1000, kadangi Sąjungos iždе randasi jau $750. Administratorius turi ar per banką užsistatyt pinigus ar kas užtikrint paranka, turintis atsakantį nejudinamą turtą.

Turtų Kontrolės K-ja:
P. Stanelis
A. Kubilius
R. Mierkis.

Nuo savęs turiu pridėti, kad kaucija turėtų buti apie $1200, kadangi Sąjunga auga ir jos turtas žymiai kįla, o be gvarancijos iš Administracijos pusės vėliau gali kilti koks-nors neužsitikėjimas tarp Sąjungos narių. Prie to, pati kaucija, kokia yra šį metą, de facto jokios vertės neturi ir niekas panašiu budu kaucijos nestato.

LSS. Sek. *J. Stasiulevičius.*

1) Administratorius turi užsistatyt tukstantį dolerių ($1000) kaucijos.

2) Kauciją turi užstatyti per kokią bonding arba surety kompaniją.

3) Tas turi but atlikta iki February (vasario) 1, 1913 m. ir turi but tuojaus priduota P. K-tui apdraudos paliudijimas.

19, XII, 12. A. C. Herman-Purvis.

Balsuoju, kad kaucijos butų užstatyta $1200 vertės.

26, XII, 1212. V. Černauskas

Pagal dabartinį iždo stovį ir sykiu visą turtą, reikalinga kaucija $1200.

30. XII. 12. A. Bernotas.

Gerai, priimu draugo A. Bernoto pataisymą.

7 I, 13. A. C. Herman-Purvis.

Balsuoju, kaip ir pirmą sykį.
12, I, 13. V. Černauskas
15, I, 13. A. Bernotas.
LSS. Sek. *J. Stasiulevičius.*

P. K-to Tarimas N 53 1912 metų.

Artinanties LSS. VII Suvažiavimui, laikas jau pradėti per organą, kuopų susirinkimuose ir rajonų konferencijose apkalbėti tuos klausimus, kuriuose suvažiavimas turės imti veikmę. Tarp tokių klausimų, be abejo, bus:

1. Prisidėjimas prie Socialist Party;
2. Agitacija ir propaganda;
3. Organizacija (pagerinimai organizativiškuose dalykuose);
4. Literatura («Moteris ir Socijalizmas» užbaigimas ir kitokių raštų išleidimas);
5. Konstitucija (klausimai, paliečianti konstitucijos perkeitimą);
6. Šelpimas socijalistiško judėjimo Lietuvoje;
7. Pagerinimas Sąjungos finansų;
8. Linotype ir su juo surišti techniški klausimai.

Kad tų klausimų rišimas nebutų vien paprastu laiko eikvojimu, kaip kad jau tas buvo praeituose suvažiavimuose, bet produktyvišku darbu, tai reikalinga visas darbas išanksto sistematizuoti; dėlei to įnešu:

1. a) Kiekviename klausime, kuriame da nėra komisijos, paskirti tokia; b) Tos komisijos sau paskirtuose klausimuose turės sutvarkyti visą medžiagą, apdirbti ir paduoti suvažiavimui savo patarimus; c)

2. a) Įnešėjai įnešimų, suteikėjai patarimų turi kiekvieną įnešimą parašyti ant atskiro lakšto ir sykiu su įnešimu kopiją pasiųsti S-gos Sekretoriui; b) Sekretorius originalą tuojaus po aplaikymui pasiųs tai komisijai, kuriai tas darbas priklauso, o kopiją pasiliks archive; c) Įnešimai ir patarimai turi but prisiunčiami S-gos Sekretoriui ne vėliau 20 balandžio (April) 1913 m., taip kad komisijoms da liktų užtektinai laiko sutvarkymui medžiagos ir apdirbimui pačių klausimų.

3. Į komisiją skiriu:

a. Agitacija ir propaganda: V. Paukštys, L. Pruseika, J. Undžius, iš Boston, Mass.

b. Organizacija: J. Stasiulevičius, A. Abramavičius, J. Norvaiša ir J. Gaigalas, iš Philadelphia, Pa.

c. Literatura: J. Baltrušaitis, A. Baltrušaitis, J. Kazlauskas, iš Pittsburgh, Pa., ir esantis L. K-tas.

d. Konstitucija: J. Šukys J. Vezdžiunas ir Matijcšaitis, iš Brooklyn, N. Y.

e. Šelpimas soc. judėjimo Lietuvoje: esantis R. ir K. Šelpimo Komitetas.

f. Pagerinimas S-gos finansų: T. L Dundulis, P. M. Kaitis ir Galskis, iš Chicago, Il.

g. Linotype ir t. t.: A. Žymontas, A. Bernotas, V. Jakštys ir F. Kušleika, iš Philadelphia, Pa.

4. Komisijose turi but nors po du nariu. Jei apsiima visi, tai gali buti visi. Jei vienas neapsiima, tai tas draugas gali pasiskirti sau pagelbininkus.

5. Kuriuose klausimuose yra komisijos, tai jos turės išduoti raportą iš savo darbų.

6. Suvažiavimui vieta ir visais parankumais turi pasirupinti to miesto kuopa, kur suvažiavimas nutarta laikyti. Jei įvyktų kokios lėšos, tai lėšos bus padengta iš S-gos iždo, sulyg LSS konstitucijos peragrafu 4, sr. IV.

9, I, 13. A. C. Herman-Purvis
14, I, 13. V. Černauskas
17, I, 13. A. Bernotas.
LSS. Sekr. *J. Stasiulevičius.*

P. K-to Tarimas N 54 1912 metų.

LSS. P. K-to nariams.

Įnešu, kad, pasibaigus dabartinio P. K-to personalo tarnystei, P. K-to Sekretorius visus dokumentus drauge su žurnalu perduotų tam busiančio P. K-to nariui, kuris gaus daugiausia balsų rinkimuose.

9, I, 12. A. C. Herman-Purvis
14, I, 13. V. Černauskas
17, I, 13. A. Bernotas.
LSS. Sekr. *J. Stasiulevičius.*

Kam protestuoti?

Neseniai LSS. 33 kp. įnešė Sąjungos referendumui panaikinti extra mokesčius po 25 c. 34 kuopa jau užprotestavo («Kovos» N 4 š. m.) prieš tokį įnešimą. Ir kam protestuoti!! Juk jeigu tą įnešimą parems reikalingas kuopų skaitlius, tada klausimas bus paleistas ant diskusijų. Ir, be abejonės, rasis, kurie išrodinės, kad nereikia panaikinti, ir tada sąjungiečiams bus aišku, už ką balsuoti. Ar negalėjo tos progos ir 34 kuopos draugai palaukti? Ar tuojaus reikia šokti priešais, jeigu kas ką įneša referendumui? O gal da nesiras, kas tokį įnešimą parems (jeigu jis taip blėdingas), tada įnešimas pats nupuls. Jeigu prieš įnešimus protestuoti, tai ir naudingiausi įnešimai negalėtų per referendumą eiti. Juk atsirastų kuopų, korios **gali protestuoti.** Tada jau tik lieka prieš protestus protestuoti...

St. Jasilionis.

Laiškas į sąjungiečius.

Draugai ir draugės!

«Kovos» N 4 yra pranešimas, kas tapo išrinkta ant 1913 m. Sąjungos viršininkais. Tarpe tų viršininkų randasi ir mano pavardė. Todėl pirmiausia turiu ištarti visiems draugams ir draugėms širdingą ačiū už suteikimą man tos vietos.

Bet, suprantama, draugai, suteikdami man tą vietą, tikėjosi, kad išpildysiu ir savo pareigas taip, kaip priguli pildyti tikram socijalistui. Ir tame dalyke aš visai neabejoju. Tik turiu draugams pasakyti, kad aš, apsiimdamas į Pildomąjį Komitetą, visai neturėjau omenyje buti jusų viršininku; aš turėjau ir turiu omenyje, kad busiu ir esu jųsų tarnu. Pastodamas gi jųsų tarnu, neturėjau omenyje jus mokinti, bet nuo jųsų, draugai, pasimokinti ir jųsų norą pildyti. Todėl manau, kad draugai nežiurės į mane, kaipo į savo viršininką, bet kaipo į tarną, ir nurodys tuos dalykus, kurie man bus nesuprantami, nepajiegiami arba jei aš juos klaidingai suprasiu.

Iš savo pusės, aš galiu pasakyti tik tiek: nesėdėjau ir nesėdėsiu ant dviejų kedžių, kas tankiai buna pas mųsų veikėjus; nekrypau į tą pusę, iš kur stipresnis vėjas pučia arba iš kurios pamato dolerį ir, palikę Sąjungą, nubėga paskui jį. Aš eisiu tvirtai tuomi keliu, kuriuomi iki šiol ėjau, nurodinėsiu draugams ta, ką aš žinau, ir kaip aš suprantu dalyką. Gal aš dalykus suprasiu klaidingai ir per tai jums nurodysiu netaip, kaip privalėtų buti, — tame aš neabejoju, nes nesijaučiu taip stipriu, kad galėčiau prieš jus, draugai, stoti su savo «aš».

Todėl, draugai, padėkite man, kaipo jųsų tarnui, tame darbe, kuris manęs laukia ir kurį aš turėsiu nuveikti.

Jųsų tarnas V. Paukštys.

Rajonu reikaluose.

Michigano ir Ohio draugams.

Gerbiami draugai:

Mųsų pareiga yra tverti LSS. kuopas visur, kur tik yra bureliis lietuvių darbininkų. Męs žinom, kad Michigan ir Ohio valstijose yra daug miestelių, kuriuose randasi bureliai lietuvių darbininkų, bet neturime jį antram (? Red.), pertai negalime su jais susineštie, kad pakalbėti apie tvėrimą LSS. kuopų. Męs nutarėme užklaust «Kovos» Red. draugų, gal jie turi prenumeratorių «Kovos» Mich. valstijoj, išskiriant Grand Rapids ir Detroit, ir Ohio valstijoj, išskiriant Youngstowną, Clevelandą ir Cincinnati. (Taip, turime. Red.)

XI Rajono sek. J. Stankus

Link „Trimito" ir „Moteris ir Socijalizmas.

Pasklidus geismui išleisti «Trimitą» ir «Moterį ir Socijalizmą», nemažą užuojautą atsirado pas sąjungiečius ir nevilkinant aktiviškas darbas prasidėjo, užsisakymas tų knygų prenumerata. Knygutės per toumlaikinį Administratorių p. J. Grinių buvo išsiuntinėtos atsakantiems sąjungiečiams, kad šie pasitarnautų — tas su mielu noru pasitikta iš pusės sąjungiečių. Tas nutiko 4 metai atgal. Praėjus «pakalianijai» administratorių, ant galo užsikorė Administraclja ant atsakančio žmogaus, kuris paskubino tą darbą, ir užgimė ilgai-leistas, ilgai lauktas «Trimitas».

Budamas vienu iš «Trimito» agentu, noriu paaiškinti tiems žmonėms, su kuriais aš tuomet tiesioginę sutartį padariau. Tuomet aš gyvenau Aurora, Ill., taigi ten ir prenumeratas viršpaminėtos knygos surinkau, nebepamenu kiek, nes viską, kaip kortas, taip ir pinigus, pasiunčiau «Kovos» Administracijai, kur, tikiuosi, kaip man praneša drg. A. Žymontas, viskas randasi užrekorduota.

Tie prenumeratoriai, kaipo darbo žmonės, gyvenimo verčiami, išvažinėjo į kitus miestus, taip kad jų man nesužinoti. «Trimito» jie, žinau, negavo ba seniai apleido tas vietas, kur gyveno. Dabar, idant «Kovos» Administracija nedarytų bereikalingų lėšų ir veltui negaištų, ir kad tie žmonės veikiau galėtų aplaikyti «Trimitą», aš patarčiau, kad Administracija patalpintų tų prenumeratorių vardus «Kovoj», o jie, budami «Kovos» skaitytojais, atsišauktų. (Su skaitytojais bėdos nėra, jie ir taip gerai žino, kur «Trimito» jieškoti, bet Jųs išraskite budą, ką daryt su tais, kurie neskaito «Kovos»? Red.)

Mano rankose randasi tik-ką atėjęs laiškelis nuo vienos moteries-prenumeratorės knygos «Moteris ir Socijalizmas»; ji liepia man atgrąžinti jai dolerį: knyga esanti išėjusi, o ji jos negavus. Toji knyga, ką ji mena, yra «Trimitas», bet ne «M. ir Soc.». Ant galo, kuom aš kaltas, jei Sąjunga neišleidžia? Tai tau ir atlyginimas už agentystę! Labai puikus! Pinigai tos moteries guli Sąjungoj, o aš turiu nukentėti visus nesmagumus nuo prenumeratorių.

Turbut, reikės, pradėti reikalauti atgal pinigų, jei S-ga nesirupina ir nemano išleisti.

Pasakykit, gerbiamieji, kuom agentas gali buti kaltas, jei «M. ir Soc.» da tebemiega «Kovos» statomamjame kambaryje ir nemano keltis?

Štai mane tas ir priverčia atvirai išsireikšti, nors labai nemalonu. Ateityje Sąjunga nebus pasekminga gavime prenumeratorių išleidimui knygų, nežiurint ką ji neužsimanytų išleisti, kad ir paties K. Markso «Kapitalą».

Už Sąjungos nerangumą arba, geriau pasakius, už Administratoriaus neveiklumą, agentai turi nukentėti. Kodėl? Kur dingo fondas «Mot. ir Soc.»? Atsakymas — išmokėta skolos. Tą padarė p. J. Grinius. Skolinta pinigai išleidimui «Mot. ir Soc.», o atmokėta skola p. Sirvydui. Ar bent vienas iš tų agentų «Trimito» ir «Moteris ir Soc.» beapsiims ateityje rinkti prenumeratas naujai knygai — aš labai abejoju.

Pasirupinkime, draugai, kuoveikiausia atsiteisti su visuomene, prieš kurią esame baisiai prasižengę.

Da žodelis ir taškas. Mačiau, kad norima pirkti kokį tai vertimą nuo P. Kovo; aš norėčiau žinoti, kam. Ar tiurkėms šerti «Kovos» Administracijoj? Jeigu jau galima pirkti naujus veikalus, tai kodėl neužbaigti senus, kurie puva po kojų ir daro Sąjungai nuostolius, kaip iš finansiškos, taip ir iš morališkos pusės.

Bet nekurie Sąjungos komitetai puola, kaip liutai, o prapuola, kaip musės. Neturi daug apsvarstymo, ką ir kaip daug gali nuveikti.

Pagyvensime, pažiurėsime, ar da pasidvigubins laikas, kol «moteris pagimdys socijalizmą».

Buvęs agentas «Trimito» ir «Mot. ir Soc.» S. J. Dargutis.

Nuo Administratoriaus.

Drg. S. J. Dargužis bara Sąjungą, kam ji taip ilgai leidžia prenumeratos keliu knygas. Bet sykiu drg. Dargužis turi barti ir save. Kuomet buvo pradėtas darbas, tuomet buvo geriausia proga visapusiškai apkalbėti ir tuomet galėjo drg. Dargužis permatyti ir nurodyti, kad tas darbas, prenumeratos keliu leidimas knygų, nepraktiškas-perilgas.

Netik vienas Dargužis dabar mato, jog perilgai nusitęsė leidimas tų knygų, bet ir kiekvienas sąjungietis. Tame nieko naujo. O už prenumeratorius drg. Dargužis irgi neatsako, jie visi atsiliepia ir visiems yra išsiunčiama jau išėjusi knyga «Trimitas».

Spėju, kad drg. Dargutis mažiau gauna visokių patėmijimų link tų knygų, negu administratorius. Na, ir ką, argi reikia verkti ir barti sąjungiečius, kad jie daro kam-nors skriaudą! Manau, kad nėra sąjungiečio, kuris, darydamas ką-nors gero, manytų, kad tas išeis ant blogo.

«Nors ir vėliau, bile ne niekad», vis dėlto Sąjunga savo priedermę atliks.

«Mot. ir Soc.», manau, šimet irgi bus išleista, nors tų prenumeratos pinigų nei skatiko neradau dveji metai atgal. Męs žengiame pirmyn.

Tuom syk tiek ir tesakysiu.

A. Žymontas,
«Kovos» Administratorius.

Pranešimas.

Šiuomi pranešu IV Rajono kuopoms, kad aš atsisakau nuo tolesnio pildymo sus. sekretoriaus pareigų, ir mano vietą užėmė drg. F. Petrašiunas, kaipo gavęs rinkimuose daugiausia balsų po manim.

Todėl turinti bent kokius reikalus su IV Rajonu, malonėkite kreiptis šiuom antrašu: F. Petrašiunas, 108 Ripley pl., Elizabeth, N. J.

Nors nesmagu yra traukties nuo tarnystės, neužbaigus jos iki galui, tačiaus, pasiblogėjus mano gyvenimo sąlygoms, esu priverstas tatai daryti, kadangi turėdamas savo šeimynoj ligonį, priverstas esu liuosą laiką pašvęst apžiurėjimui savo šeimynos ir pertai negaliu į laiką atlikti rajono darbo.

IV Rąj. sekr.
M. J. Ikš[illegible]

mo prižadų.

95

24

ADRESAI

L. S. S. kuopų viršininkų

Sekretoriai kuopų, kurių adresai neteisingai pagarsinti, arba visai nėr, lai tuoj atsišaukia pas C.Sekretorių.

1 kuopa, Philadelphia, Pa.
S.Janulis 418 N. 10th st
2 kp. Scranton, Pa.
M.Šalna 338 Theodore st
8 k. Cleveland, Ohio,
A.Šmulkštys 1314 Oregon av
4 kp. Chicago, Ill.
A.Miščikaitienė 3017 Parnell av
5 kp. New Britain, Conn.
St. Kriaučiunas 54 Lafayette st.
6 kp. Pittsburg, Pa.
Žemaitis 115 Moultry st
7 kp. Rochester, N. Y.
A.K.Baltrunas 3 Ludwig Pk.
9 kp. Wilkes Barre, Pa.
W.J.Tabaras 487 New Grant st
10 kp. Mt. Carmel, Pa.
A Straigis 341 So. Maple st
11 kp. Newark, N. J.
M.T.Žolynas 423 Walnut st
13 kp. Taylorville, Ill.
P.Švedas 811 E. Park st
14 kp. Baltimore, Md.
K.Matulauskas 112 N Greene st
15 kp. Minersville, Pa.
J. Ramanauskas Box 163
17 kp. Brockton, Mass.
M.Baronas Box 105 Montello Sta
18 kp. Collinsville, Ill.
A.M.Metilionis 440 So. Clinton st
19 kp. Brooklyn, N. Y.
J.Urbonas 102 Havemeyer st
20 kp. Brooklyn, N.Y.
J.T.Szezo 650 3rd av
21 kp. Herrin, Ill.
P.Raudonaitis Box 296
22 kp. Chicago, Ill.
A.A.Herman 2120 So. Washtenaw ave
23 kp. Spring Valley, Ill.
Pr. Rimkus Box 463
24 kp. Plymouth, Pa.
M.Zalietskas 249 E. River st
25 kp. Naugatuck, Conn.
N.Barbaravičius 41 Main st
26 kp. Westville, Ill.
S Undrevaitis Box 664
27 kp. New Haven, Conn.
S.M.Rinkevičius 116 Mill River st
28 kp. Shenandoah, Pa.
L S.Kupčinskas 217 E. Centre str
29 kp. Springfield, Ill.
J.Kačergius 1716 E Matheny Ave
30 kp. Yonkers, N. Y.
F.Navikas 416 Walnut st
31 kp. So. Betlehem, Pa.
P. Berukštis, 618 Chestnut st
32 kp. Pittston, Pa.
K Arminas 815 Diamond st W.Pittston, Pa
33 kp. Binghampton, N. Y.
S. Jasiulionis 285 Clinton st.
34 kp. Waterbury, Conn.
P. Motiečius 775 Bank st.
36 kp. Bayonne, N. J.
A.Lukaitis, 73 E. 22nd St.
37 kp. Chicago, Ill.
St. Strazdas 2030 Canalport ave.
38 kp. Bristol, Conn.
A.Šlkaitis 49 Meadow st
39 kp. Los Angeles, Cal.
D.Dėvė 224 E. 62nd st
40 kp. Worcester, Mass.
J.Kairaitis 48 Coral st
41 kp. Bridgeport, Conn.
J.A.Jankauskas 401 Main st
42 kp. Easton, Pa.
V.J.Stankus 413 Bushkill st
44 kp. St. Louis, Mo.
J.Daujotas 107 N. 10th st
45 kp. Passaic, N. J.
P.Danskevičius 32 Van Buren st
46 kp. Mahanoy City, Pa.
J, Vitkunas, Box 172
48 kp. Pana, Ill.
J. Dilbaitis, 608 W. 2nd St
49 kp. Hartford, Conn.
S.Ketchin, 20 So. Hudson st
50 kp. McKees Rocks, Pa.
P. Samulionis Box 63.
51 kp. Grand. Rapids, Mich.
J.Dementis 329 W. Leonard st
52 kp. New York, N. Y.
R.Kruchas 137 9th av
55 kp. Allegheny, Pa.
J. Mažukna 810 Chateau st
56 kp. Youngstown, Ohio,
D.Lekavičius 424 E. Federal st
57 kp. Wilmerding, Pa.
M.A.Piontka 407 Patten st
58 kp. Kenosha, Wis.
S.A.Glinskis 260 Caledonia st
59 kp. Jersey City, N. J.
C.A.Linarth 45 Colgate st
60 kp. So. Boston, Mass.
N.Januška 242 Broadway
61 kp. W. Lynn, Mass.
St. Zales 32 Linden st
63 kp. Johnston City, Ill.
C.Klibas Box 556
64 kp. Lawrence, Mass.
P.Strazdas 95 Oak st
65 kp. Paterson, N. J.
S.Sadauskas 86 N. 1st st
67 kp. Brighton, Mass.
E.Ufžiuas 73 Wexford st
68 kp. Chester, Pa.
A.Krolius 722 E. 8th st
69 kp. Shaft, Pa.
K. Stankevičius Box 81
71 kp. Cambridge, Mass.
J.Plokštys 20 School st
72 kp. San Francisco, Cal.
J.Adams 368 Naples st
78 kp. Exeter Boro, Pa.
J.Greblikas 109 Valley av.
80 kp. Hazleton, Pa.
K.Merkevičius 316 E. Diamond Av
81 kp. Chicago, Ill.
J.Repšys 1719 N. Wood st
83 kp. So. Brooklyn, N. Y.
J.Weiss 219 Sands st
84 kp. Montreal, Canada,
M.Motuzas 49 Porthenois st
86 kp. Stoughton, Mass.
St. Milčius Box 981
87 kp. East St. Louis, Ill.
J.N.Šimanauskas 452 Collinsville ave
89 kp. Gardner, Mass.
D.J.Klynga 49 Limerick st
90 kp. Rhone, Pa.
A.Juškauskas Box 68
91 kp. Edwardsville, Pa.
F.Mazurkevičius 23 Murray
95 kp. Ashley, Pa.
P Sinkevičius 79 So. Main st
100 kp. Duquesne, Pa.
S.Balčiunas 201 N 4th st
104 kp. Clinton, Ind.
M.Aleliunas Box 578
105 kp. Lewiston, Me.
K.Vilaniškis Box 36
106 kp. Maryville, Ill.
V. Katilius, Box 121
108 kp. Carnegie, Pa.
P.Gatsveckas 230 Magazine st
113 kp. Burlington, N. J.
A.Cipas 237 Union st
114 kp. Athol, Mass.
M.Vasiliauskas Box 117
115 kp. Du Bois, Pa.
J Linkevičius 25 Ridge st
116 kp. Detroit, Mich.
J.E.Vasaitis 115 Howard st
117 kp. East Pittsburg, Pa.
J.M.Finslow 649 Braddock ave NE
119 kp. Milwaukee, Wis.
S.J.Dargužis 401 5th av Wauwatosa, Wis
120 kp. Valparaiso, Ind.
P.Sinkus 553 College av
123 Aurora, Ill.
M Paulauskas 690 Second ave
124 kp. Racine, Wis.
M.Stelmokas 818 Prospect st
125 kp. Waukeegan, Ill.
J.K.Berbyla 1007 Marion st
128 kp. Cherry, Ill.
B. Zolynas Box 206
129 kp. Bridgewater, Mass.
A.Baginskas Box 238
131 kp. So. Omaho, Nebr.
A.Kairys 923 N. 25 st Omaha, Neb
133 kp. Norwood, Mass.
P.J.Babilas 15 Tremont st
134 kp. West Fitchburg, Mass.
J Muraška 64½ Middle st. Fitchburg, Mass
136 kp. Rumford Falls, Me.
K.Pečiulis 215 Franklin st
137 kp. Kensington, Ill.
E. Algminavičiutė 12001 Indiana ave Pull Sta. Chicago, Ill.
138 kp. Cicero, Ill.
Alb. Astrauskas 1436 48th Ct
142 kp. Pawnee, Ill.
J.Yoga, box 71
143 kp. Williamstown, Pa.
P.Stankunas Box 11, Rainerton, Pa
144 kp. Haverhill, Mass.
J.Zalanskis 102 River st
145 kp. Wallingford, Conn.
J. V. Stalioraitis 94 So. Cherry st
147 kp. Elizabeth, N.J.
B.Bočkiutė 211 First st
150 kp. W. Hanover, Mass.
A J Razmas National F.Co.
151 kp. New Kensington, Pa.
K.P.Rutkus 1080 3rd av
152 kp. Sheboygan, Wis.
J.Dvilaitis 919¼ So. Clara al
153 kp. Wilson, Pa.
A. Andruška Box 92
156 kp. Beloit, Wis.
K.Didjurgis, 109 Prospect st
159 kp. E.Cambridge, Mass.
P.Jurevičius 877 Cambridge str
160 kp. Des Moines, Ia.
J.Shileika Highland Pk Sta. Box 121
161 kp. Kearny, N.J.
A.Jonaitis 9 Maple st
162 kp. Boston, Mass.
M.K.Virbalas 92 Salem str
163 kp. Salem, Mass.
A.Ciras 30 Albion st
164 kp. Westernport, Md.
M.L.Balčiunas Box 238 Piedmont. W.Va
165 kp. Port Washington, Wis.
S. Kuprevičius R.R. 1 Box 53
166 kp. Monessen, Pa.
K. M. Kazlauskas Box 453
167 kp. New Bedford, Mass.
J Sušas 51 Washburn st
168 kp. Great Neck, N. Y.
P.Griškevičius Box 161
169 kp. Terre Haute, Ind.
V.Povilaitis 1445 3rd Ave
170 kp. S.Englewood, Ill.
J.Butkevičius 8427 Union Av
171 kp. Manchester, N.H.
N.A.Rastenis 343 Chestnut st
172 kp. Gary, Ind.
N.A. Vilimaitis 34 W. 11th st
173 kp. Batavia, Ill.
J.Tomkevičius 99 So. Prairie st
174 kp. Chicago, Ill.
A.Spranaitis 4524 So Wood st
175 kp. Joliet, Ill.
J.Rutkauskas 102 Davis ave
176 kp. Taunton, Mass.
J.Agurkis 13 3rd st
177 kp. St. Charles, Ill.
K.Šeštokas 111 W. Main st
178 kp. De Kalb, Ill.
A Krištopaitis 1003 Market st
179 kp. Moline, Ill.
B.G.Daučauskas 913 4th ave
180 kp. Auburn, Ill.
A.Simkus Box 28
181 kp. E.Rochester, N.Y.
K.Miškinis Box 958
182 kp. Seattle, Wash.
M.Baltrušaitis Room 222 Globe Block
183 kp. Raymond, Wash.
K.Chesunas Box 64 So. Bend, Wash.
184 kp. Cincinnati, Ohio.
T.K.Cluberkis 815 Wade st
185 kp. Seelyville, Ind.
J.Malf Box 334
186 kp. Ansonia, Conn.
J.Repšys Box 416
187 kp. Harrisburg, Ill.
A. ... Box 135 Dorrisville, Ill.
188 kp. Montreal, Canada.
... 185 Knox st
189 kp. Philadelphia, Pa.
J.Grigasvičius 1227 So. 2nd st
190 kp. Benton, Ill.
St. Tarkauskas Box 391
191 kp. Phila.-Frankford, Pa.
A.Kišonas 4750 Cambridge st

Prisilaikykit šių taisyklių:

1) Permainant adresą visuomet rašykit kuotrumpiausiai, pažymėdami savo seną ir naują adresą.

2) Rašant uždarytą ar atvirą laišką, visuomet parašykit savo pravardę ir adresą.

3) Klausiant kokių-nors pašalinių informacijų, visuomet įdėkit krasos ženklelį atsakymui.

4) Siunčiant visokius pinigus, visuomet siųskite «Kovos» arba administratoriaus vardu.

5) Priimant naujus narius, visuomet reikia reikalauti, kad iš sykio užsimokėtų bent už tris mėnesius.

6) Siunčiant kokį nors spaudos darbą, visuomet prisiųskite bent dvi savaites prieš rengiamą viešą vakarą. Sykiu su užsakymu įdėkite bent vieną dolerį rankpinigių.

7) Gavę nuo administracijos bilą, visuomet bent į dvi tris savaites atsiteiskite ir sykiu su pinigais prisiųskite gautąją bilą, tuomet administracijai suteiksite daug parankumo ir jųs gausite umai pakvitavimą. Tas yra daroma visuose bizniuose ir tas paranku.

«Kovos» Administracija.

LSS. 1 kp. draugams.

Kuopos susirinkimas bus 9 dieną Vasario, 2 val. po pietų, «Kovos» name. Bus baliaus atskaita, rinkimas kuopos organizatoriaus ir TKK. nario, nes senasis išvažiavo. Butinai ateikit visi draugai.

Komitetas.

LSS. 190 kuop. Benton, Ill.

Susirinkimai bus laikomi kožną mėnesį po 15 to, 2 val. po pietų.

Pajieškom kalbėtojo, kuris galėtų gerai išaiškinti apie Liet. Soc. Sąjungos tikslą ir reikalus. Galėdami atlikti tą darbą atsišaukite adresu:

ST. TARKOWSKI
Box 391 Benton, Ill.

Atidai LSS. 20 kuopos.

Mėnesinis susirinkimas atsibus seredoje, 7:30 val. vakare, J. Sežos salėje, 650 3-rd ave., Brooklyn, N. Y. Draugai, visi susirinkite į laiką, nes yra daug svarbių reikalų ir atsiveskite naujų narių.

Sekr. J. T. Šežo.

Chicagiečių atidai.

LSS. VIII rajonas paėmė Freigeit Turner Hall dėl baliaus, 2 d' Kovo, 1913 m. Malonės nieks ne rengti toj dienoj balių.

Sekr. J. Repšis.

LSS. 3 kp. atidai.

Susirinkimai atsibus kas kiekvieną 4-tą savaitę, 2 val. po pietų, salėj Peplinskio, 3630 E. 65 street. Karas eina Broadway. Sekantis mėn. susirinkimas bus 23 Vasario.

Sekr. A. Šmulkštys.

LSS. 137 kp. nariams.

Mėnesiniai susirinkimai bus laikomi kas antrą nedėldienį mėnesio pas Shedwilą, 341 Kensington ave. 10 val. ryte. Sekantis susirinkimas pripuola, 9 Vasario. Nepamirškite draugai ateiti ir atsivesti naujų narių.

Sekr. E. Algminavičiutė.

LSS. 21 kp. draugams.

Susirinkimus turėsim 2 kartu į mėnesį, atsibus kas antrą nedėldienį mėnesio, po pirmam ir penkioliktam. Sekantis susirinkimas bus 9-tą Vasario, salėj Joe. Guoldoni, Herrin, Ill.

Sekr. F. Raudonaitis.

Atidai 19 kp. draugams.

Mėnesinis susirinkimas bus 9 d. Vasario, 2 val. po pietų, drg. P. Grigaitis skaitys referatą «Gamta ir visuomenė». (Spėjame, kad bus Tautiškame name; sekretorius neparašė).

Sekr. J. Urbonas.

50,000 KNYGU

Dykai del Viru

Pasakys Kokiu Budu Gali Pats Save Isigydyti Namie.

Kožnas kenčantis vyras ture pareikalauti vieną iš tų **Stebuklingų, dykai gautų Knygų.** Ta knyga yra vertės **$10.00** kožnam kankinamų vyrų. Knyga ta pasakis sveikam vyrų kaip saugotęs nuo ligų.. Jauni vyrai, kurė mana apsivęsti naudos skaitidamē tą knygą. Jeigu sergatē nuo **Pilva ligu, Negruomulavima, Užsikišima Žarnų, Kepenys, Skilvęs, Inkstų ar Puslės ligų, Nusilpneima Nervų, Pražudytą Vyriškumą, Neprijemnų Sapnų, Lytišką Nusilpneimą, Užnuodijimą Krauja arba Brantų, Škrofula ir Nevalų Kraują, Pulavima arba Triperį, Užkrečiamų ligų arba Naujai igautu Nesveiknmų;** jeigu esatē **Silpnas, Nerviškas, Nuliudęs, Nusiminęs, Nusilpneis Spēku arba kenčatē nuo Jaunų Pražangų, Reumatizma arba kokių ligų ir nesveikumų, paprastų vyrams, ta Dykai gauta Knyga,** pasakis jums kokių budu atrastį **greitą nuolatini išigydymą, privatiškai ir paslapta, sava namie.** Knyga ta pasakis aiškei ir paprastoj kalboj **kodiel** kenčatie ir **kaip** galetē buti sveiku. Knyga ta yra krautuvē žinios ir pasaka ape tokius dalikus privatišką budą, katrus kožnas vyras, jaunas ar senas, bagotas ar biednas, nevedęs ar vedęs, sergantęs ar sveikas, tur žinoti ir jųjų prisilaikiti. Naudingas ir teisingas patarimas, italpintas tuo **Dykai gautoi Knygoj** yra neapiprekiuojamas. Jeigu kiti gydytojei neįstengi sugranžinti jums sveikatą, spēkas ir tvirtumą, neiliudinketęs, nenusiminkiet ir netrotikiet viltęs, bet pareikalaukietē tą **Didelį Vadovą Sveikatos.**

SIUSK TĄ DYKINĮ KUPONĄ ŠENDENA.

Tas pareikalavimas knygos neprivala jus į jokio skolą ir užmokiesni. Mes nesiuntam jokių vaistu C. O. D. su uždetu mokesčiu kaip kiti nešlovingi gydytojei ir institutaį dara. Ta knyga yra siuntama su užmokietą pačtą prastam ir užpečetyiam konvertē taip, jog ne vienas negale žinoti ka is talpina.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 800, 208 N. Fifth Ave., Chicago, Ill.

Godotinasai Tamista: Až esu užinteresuotas Tamistas prižadeimu siusti Vysai Dykai Knygų, meldziu prisiuti man viena vysai dykai.

Vardas ir pavardē ....

Adresas .... Steitas ....

TI! už $1,25 per 40 DIENU

Biblija—tai yra visas šventas raštas seno naujo testamento, lietuviška kalba parytas ir išnaujo peržiurētas (lotyniškon raidēmis) Berline 1908 m., pusl. 848 ir 9, viso 1127.

Aplaiku iš Europos labai daug knygų, bet dl stokos vietos nēra kur sutalpinti. Todēl pasiryžau išparduoti Biblija po $25, nors ji kaštuoja $3.00. Už taip ng. kainą bus parduota tiktai per trumpą laiką, vēliaus gi bus brangesnē. Malonēkit pasiskubint nusipirkti. Adresuokit:

K. J. LINTAS,
P. O. Box 1724, New York, N. Y.

Reikalaujame.

Išsilavinusių merginų verpējų. Taipgi priimame kelias norinčias mokintis

A. J. Cameron & Co.
Kensingtonave & Venango.

Išsirašykite 1913 m. geriausį Juokų, Kritikos, Muzikos ir Dailēs paveiksluotą Laikraštį

"TARKA"

Eina kas mēnesis 16 puslapių, su viršeliu. Kaina metams tik $1.00. Pusei metų 60 c. Vienas numeris 10 c. Pinigams ir laiškams siųsti adresas:

"TARKA"
P.O. Box 103, Lawrence, Mass.

Ant pardavimo
Kampinis namas ir bučernē

Lietuvių ir lenkų apgyventoj vietoj. Parsiduoda umai, nes savininkas yra miręs. Gera vieta bizniui. Atsišaukite dēl informacijų sekančiu adresu: (5)

KUPCOW
1812 S. 2-nd st., Philadelphia.

Da galima gaut
DOVANA.

Betjau baigiasi tos «Girtuoklių Kantičkos. Jas uždyką duoda «Dilgēs» savo naujiems skaitytojams «Nelaukit savaitēs—kitos, nes gal išeit paskutinē dovana.

Jų seni skaitytojai atsiųskit naują prenumeratoriaus dolerį už «Dilgės» (1 metams)—gausit abudu po vienas kantičkas. To velija Karčiamų Zakristijonas. Adresuokit

BALTRUSAITIS BRO'S
240 Fifth ave.,
Pittsburgh, Pa.

Visiems prieinamas
LAIKRODĒLIS.

Šis puikus Im. 21 auksuotas *RAILROAD LAIKRODELIS* ausuke užsukamas ir nustatomas geriausį laiką laiko, viskas puikiai įtaisyta, absoliutiškai tikras ir atsakantis. Gvarantuotas *ANT 20 METU*, abi pusi lukštai, gražiai gaviruoti, pagal naujausią madą. Šis laikrodēlis skiriamas ypatingai *GELEZKELIO DARBININKAMS*, kurie privalo visada turēti teisingą laikrodēlį. Vyriški ir moteriški. Specijališkas pasiulymas. Mes prisiųsime laikrodēlį tavo adresu C. O. D. $5.75 ir ekspreso lēšas, su teisēmis pirm išegzaminavimo. Jei nebus pilnai užganēdintas *NEMOKET NEI CENTO.* Prie kiekvieno laikrodēlio puikus auksuotas retežēlis ir kompasēlis dykai.

EXCELSIOR WATCH Co.
903 Athenaeum Bldg.,
Chicago, Ill.

'KELEIVIS'

Savaitinis laikraštis.

Kaina metams Amer. $1.50
Kanadoj ir užrubež. $2.00

28 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

«Kovos» agentai.

J. A. Tilindis
1115 Exchange ave., E.St.Lois, Ill.
A. Kalasky
Box 1306, Renton, Wash.
M. K. Žvingilas
R.F.D. Simsbur, Conn.
P. Glaveckas
873 Hollins st. Baltimore, Md.
A. S Šmigelskis
95 Weyl st., Rochester, N. Y.
V. T. Jokymas
71 William st., Wallingford, Ct
K. J. ...
44 Parkin st., Baltimore, Md.
J. Ilgaudas,
1613 So. Halsted st., Chicago, Ill.
J. P. Čepulis,
070 Wyoming ave., Pittston, Pa.
P. Vaitiekunas
827 W. 33 pl., Chicago, Ill.
W. J. Butwell
1331 So. 50-th ave., Cicero, Ill.
D. J. Klinga
49 Limerick st., Gardner, Mass.
A. Kubilius,
1214-17 st., So. Omaha, Neb.
J. Bindokaitis
Henry st., Rochester, N. Y.
P. Šlekaitis
953 Wyoming ave., Pittston, Pa.
V. Patalavičius,
325 N. 2-nd st., Philadelpia, Pa.
A. Kiškunas
88 Charter vak ave., Hardford, Ct.
K. Demikis
41 New Empire st.,
Wilkes-Barre, Pa.
«Dilgēlēs»
2400 5-th ave., Pittsburgh, Pa.
«Aušra»
3149 So. Halsted st., Chicago, Ill.
P. Kaušius
25 W Leonard st., Grand Rapids, Mich.
A. Mizara
242 W. Broadway., So. Boston, Mass.
J. Kalakauskas
121 Green st., Worcester, Mass
J. J. Vaitkevičius
48 Walnut st., New Haven, Conn.
A. A. Reklaitis
234 Wayne st., Jersey City, N. J.
S. Karalius
342 Lenox st., Norwood, Mass.
K. Šeštokas
1671 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

MASS-MITINGAS.

Rengiamas Suvienytų Unijų kriaučių Amerikoje. Atsibus nedēlioj, 9 dieną Vasario, 1913 m. 2 val. po pietų, New Academy Hall, 523 South 4-th st. Broliai lietuviai siuvējai, tai jums surengtos šios prakalbos. Ateikite visi.

Lenkiškai kalbēs drg. Ungar, rusiškai drg. Staklickis ir lietuviškai

Kviečia Siuvienytų Unijų kriaučių Komitetas,

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) **$1 00**

Vaiku draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo........................**15 c**

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo.....................**10 c.**

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) **35 c.**

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Kovos" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60 c. pigiau.

P. MIKOLAINIS
Box 62 New York City.

Naujos ir
Puikios Knygos!

Puikiausia knygelē dēl visų, kurioj telpa daugybē deklamacijų, monologų, dialogų ir komedija *Viduj Klebonijos.* Knygelēs vardas **Paslaptis** — kaina tik 15 c. Nusipirk!

Kita pirmos kliasos knygelē, su paveikslais ir puikioms apysakaitēms, po vardu **Revoliucijos Atbalsiai**, o kaina tik 15 c. Reikalaukite, o gausite! *Senas Vincas.*

Kitos naujos ir naudingos knygelēs: «Teatras» 20c, «Liaudies Dainos», «Čenstokavo Slaptybēs» po 15 c. ir daugybē kitų knygų įvairiomis kainomis.

Visos knygos gaunamos:

V. Jakštys
242 W. Broadway
So. Boston, Mass.

Visiems naudinga

Kišeninis Atlasas viso pasaulio arba žemlapinē knygelē, praējusio dešimtmečio išleidimas, kuri turi 499 pusl., didumo 3¼x5¾ Angliškoje kalboje. Mapos, kurios parodo geležinkelius, vandenis ir kalnus; Suvienytų Valstiju steitus, teritorijas ir kiek steite miestų ir kiek gyventoju steite ir atskiruose miestuose, — taip ir viso pasaulio miestu. Kaina $1.00. Gaunama pas:

M. M. Dovidaitį
221 Pine st., Wilmington Del.

PRAŠOME UŽSISAKYTI
"PERKUNĄ"

Mēnesinį juokų laikraštį «PERKUNAS» eis kas mēnesį nuo Naujų Metų (1913 metų).

Kaina metams tik $1,00.

Prenumeratą ir rankraščius meldžiame siųsti tokiu adresu:
«PERKUNAS»
P.O. Box 290, Waterbury, Conn.

BUK MANDAGUS!
NUSIPIRK
ETIKETA

Arba taisyklēs, kurių kiekvienas turi prisilaikyti apsiējime su kitais. Ten rasi suvirš 300 pamokinimų gražaus pasielgimo dēl visų visokiuose atvējuose. Kaina 25c. Pinigus mažiau dolerio galima siųsti krasos ženkleliais.

M.M.Rice-Herman
140 E. 19 st, New York.

Pirmu kartu bus parodyta
LIETUVA PAVEIKSLUOSE.

Bus rodomi lietuviški krutanti paveikslai, dainos ir illiustruotos deklamacijos. Paveikslai bus rodomi sekančiuose miestuose ir vietose: Sausio (Jan.) 27 ir 28 d. 1913 Beaver Hall 11 Bartlett st. Worcester, Mass. 30 d. sausio salēje K. of P. 825 N. Main st., Montello, Mass. 31 sausio Maynard Hall 243 D. st., So. Boston, Mass. 1 d. vasario salēje East End Christian Union 7 Burleigh st., Cambridgeport, Mass.

Kiekvienoj vietoj svetainēs durįs bus atdaros nuo 7 val., perstatymas prasidēs 8:15 m. Maloniai kviečiami vientaučiai atsilankyti.

Perstatytojai šių vakarēlių, kinematografistai.

A. T. Račiunas ir J. M. Danielius iš New Yorko.

Keistone Phone Main 14—28.
Bell PhoneLombard 2506

Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.

Priēmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbēt rusiškai ir lenkiškai.

Siunčiu pinigus į visas pasaulio dalis

ESU PO KAUCIJA.

Jei Jums, skaitytojai, patinka "Kova" su mano raštais ir mano rēdaguojamos "Dilgēlēs", tai patiks ir šis teisingas mano patarnavimas pinigų siuntime. O jųs siųsit pinigus per mane, aš siųsiu savo raštus Jums į "Kovą". Nuo Jųs priklauso, kad galēčia "Kovoj" rašyt. Rašymas yra darbas. Dirbt be jokio uždarbio nevisada galima. Savęs nenuskriausdami, paremsit mane nors menku uždarbiu ir aš galēsiu "Kovoje" rašyt. Ranka ranką mazgoja — ar ne? Pinigų kainas tuo prisiunčiu, kas tik pareikalauja.

J. BALTRUŠAITIS,
2400 5-th ave., Pittsburgh, Pa.

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Geriausi, didžiausi ir greičiausi laivai, atlieka tarnystę tarp Rusijos ir Amerikos nestodami net didžiausiuose portuose.

„Czar", „Kursk", „Russia".

Į Roterdamą į 8 dienas; į Liepoją — 11d.

$33.00	III Kliasos	$35.00
$45 00	II „	$50.00
$60.00	I „	$70.00

Sekantis išplaukimas iš New Yorko:
RUSSIA vasario 8
KURSK, vasario 22

Dēlei platesnių informacijų kreipkitēs pas musų agentus, arba pas generališkąjį agentą:

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

"KOVOS"
Administracijoj

Galima tuojau užsiprenumeruoti šiuos žemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart «Kovos», skaito da ir kitus laikraščius, todēl užsisakykit juos per «K o v o s» Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jųs gausite tą ko norite. Verta užsisakyti šiuos laikraščius:

RANKPELNIS
Dvisavaitinis
Kaina metams $1,50
Išeina Skotijoj

LAISVĒ
Du syk į savaitę
Kaina metams $2,00.
Išeina So. Boston, Mass.

KELEIVIS
Savaitinis
Kaina metams $1,50
Išeina So. Boston, Mass.

DARBININKŲ VILTIS
Savaitinis
Kaina metams $1,50
Išeina Shenandoah, Pa.

DILGĒLĒS
Dvisavaitinis
Kaina metams $1,00
Išeina Pittsburgh, Pa.

LIETUVIŲ ŽURNALAS
Mēnesinis
Kaina metams 50c.
Išeina Chicago, Ill.

LAISVOJI MINTIS
Mēnesinis
Kaina metams $2,00
Išeina Scranton, Pa.

Taigi ar sau ar savo draugams užrašysit minētus laikraščius, užsakymus visuomet siųskite «Kovai».

1815 E. Moyamensing ave., PHILADELPHIA, PA.

ATSITEISKITE!

Kuopos, rajonai ir pavieniai draugai, kurie esate skolingi Administracijai už pašalinius spaudos darbus, malonēs umu laiku atsilyginti, nes kai-kurie jau nuo seniai skolingi ir tyli. Juk skriausti Sąjungos nenorēsite. Paskubēkite. *Administracija.*

VISU ŽINIAI.

Perkrausčiau savo bučernę ir grosernę į naują ir geresnę vietą, po num. 2230 Fifth av. kampas Bredy st. Kas norite nebrangiai pirkti gerą tavorą, ateikite pas mane, o busite užganēdinti. Su pagarba,

John Kazlauckas
2230 Fifth ave.,
Pittsburgh, Pa

F.J.Bagocius

Notaras. Taikos Teisējas.
AGENTAS
Visų Geriausių
Laivinių Kompanijų
28 W. Broadway
So. Boston, Mass

L.S.S. Viršininku adresai

Veik. Kom. Susinešimų Sekretorius
L. S. Kupčinskas,
217 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

Pildantysis Komitetas:
V. Paukštys,
242 Broadway, So. Boston, Mass
M. Kapočiutē-Michelson,
28 Broadway, So. Boston, Mass
A. Bernotas,
1815 E. Moyamensing ave., Phila. Pa.

L.S.S. Centro Sekretorius
J. Stasiulevičius,
1815 E. Moyamensing ave., Phila. Pa.

"Kovos" Redaktorius
K. Vidikas,
1815 E. Moyamensing ave., Phila. Pa.

"Kovos" Administratorius
A. Žymontas,
1815 E. Moyamensing ave., Pha, Pa.

Literatiškas Komitetas
L. Pruseika,
242 Broadway So. Boston Mass.
S. Strazdas,
2030 Canalport ave., Chicgo, Ill.
St. Michelsonas,
28 Broadway So. Boston, Mass.

Rev. ir Kank. Šelpimo Komitetas
A. Žolynas,
23 Warwick St., Newark, N.J.
Sekretorius J. Bulota,
708 Warner st., Baltimore, Md.
Iždininkas J. Ramanauskas
Box 163, Minersville, Pa.

S-gos Turtu Kontr. K-jos Sekr.
R. Merkis,
1815 E. Moyamensing Av., Phila. Pa.

LSS. rajonų sekretorių antrašai.

I. J A. Žukauskas 77 Drayer st. Waterbury, Conn.
II. A. J. Neris 162 Sitgreaves st Phillipsburg, N.J.
III J. Andriukonis Bx 3 New Kensington, Pa
V. F Petrašiunas 108 Ripley st Elizabeth, N.J.
V J. A. Byla 236 N. West st. Shenandoah, Pa
VI. J Undžius 242 Broadway So Boston, Mass.
VII. J. M. Bučinskas 5 Murphy st Binghamton, N.Y
VIII J. Repšys 1719 N. Wood s Chicago, Ill
X. J. Kačergius 1716 E. Matheny av Springfield, Ill
XI. J. Stankus 1063 Bridge st. Grand Rapids, Mich.

Veik. Komiteto narių antrašai.

I Rajono.
J. V. Stalioraitis 74 Cherry st Wallingford, Conn

II Rajono.
A. Dagis 509 Green st. Philadelphia, Pa
V. J. Stankus 413 Bushkill st Easton, Pa.

III Rajono.
J. Brazauskas 2400 Fifth Ave. Pittsburg Pa
J. Mažiukna 810 Chateau st Allegheny, Pa

IV Rajono.
J. K. Gilius 32 Van Buren st Passaic, N.J
J Sukys 154—6 Grand st Brooklyn, N.Y

V Rajono.
J. M. Jasiulevičius Box 6 Minersville, Pa.
L. Kupčinskas 217 E Centre st Shenandoah, Pa

VI Rajono.
M. Michelsonienē, 28 Broadway, So Boston, Mass.

VII Rajono.
A. Valinčius 9 William st Pittston, Pa

VIII Rajono.
A. Kvederas 1841 S Halsted st Chicago, Ill
A Petraitis 4630 Gross Ave. „ „ „
V. Mišeika 3149 So Halsted st „ „ „

X Rajono.
A. Markevičius Box 186, Johnston City, Ill

XI Rajono.
M. Mockus Box 54, Detroit, Mich.

Pabaigoje Lapkričio men. išeis iš po spaudos

Amerikos Lietuviu
Kalendorius

1913 metams, sutaisytas J. ILGAUDO

Iš turinio kalendoriaus reikia paminēti keletą svarbesnių staipsnių: Kodēl viskas brangsta, Kaip ir ką mokintis, Lailē ir proletarijatas, Chronika revoliucijos judējim Rossijoje, Vilnys, Gyvenimo Tikslas, Ar bus blogi metai 1913, ir daugybē įvairiausių statistikų ir šiaip gyvenime reikalingų žinių ir informacijų. —Šitas kalendorius yra labai naudingas ir butinai reikalingas kiekvieno lietuvio namuose. Puikiai iliustruotas. Prisiųskmums 25c pinigais ar stempomis, o mes prisiųsime štą KALENDORIŲ tamstai į namus kartu su 36 puslapių KIŠENINIU KALENDORIUMI 1912, 1913 ir 1914 metams dovanai.

AGENTAMS pusē kainos. Kas ims už $10.00 ant karto, tam prisiuntimo lēšas mes apmokame. Pinigai siunčiami iš kainc

J. ILGAUDAS
1841 So. Halsted St., Dept. 3. CHICAGO, ILL.

NEBO

Kokiniais galais PAPIROSAI

Puikus papirosai
Turkiško rankiaus

10 už 5c

GERIAUSI —visame— SVIETE

P. LORILLARD CO. 1760 ESTABLISHED

Parsiduoda krautuvese

TRIMITAS

Laisvos dvasios giesmes ir dainos su gaidomis.

Žodžiai įvairių musų žinomų poetų: Javaro, Rčk., Sparnaičio, Smutkelio, Vyrdų Kaukēs. Ažuolaičio, iš Gorkio, Žinginio, J. Mēmelēs ir Šiaulieniškio.

Kompozicija žinomo musų dainiaus-kompozitoriaus
P. Miko.

Trimite yra sekančios dainos su gaidomis: Sukelkime kovą, Badaujančių giesm, Mano laivas, Ankstybas paukštelis, Gedulių giesmē bei maršas, Darbininkų giesmē, Sveikinimas darbininkų, Kalino daina, Internacijonalas, Marseilietē, Viltis, Varšavietē, Darbininkų Marseilietē, Revoliucijonierių daina, Raudona vēliava ir Ant barikadų.

Trimitas —tai klasška dainų knyga. Pirmutinē lietuvių kalboje tos rųšies kryga.

Trimitas privalo rastis kiekvieno lietuvio name, kuriame randasi pjanas; taip sakant, kiekvienoj inteligentiškoj šeimynoj. Taipgi Trimitas privalo rastis kiekvieno daininınko choristo nuosavybēj, o ypač pas choro vedēją.

Kaina vieno egzempliorio apdaryta $1.00 neapdaryta 75 c.

Trimitas gaunamas tik pas mus. Visuomet adresuokit:

"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

I. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant gerlausių linijų laivų

Išmaino pinigus ir išsiurnčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa

LIETUVIŠKAS GYDYTOJAS
Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Tikras Lietuvis Daktaras ir Chirurgas Philadelphijoj.

Gydo visokias ligas vyru, moteriu, vaiku ir daro visokias operacijas. Jis yra pabaigęs daktarišką mokslą Indianos Universitete, buvo miestavu daktaru, kur praktikavojos po dispensares mieste Indianapolis, Ind. Paskui specijališkai mokinosi daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas didžioje mokykloje **The New York Post Graduate Medical School and Hospital.** Po įgijimui didžio daktaro mokslo, Dr. Stankus įrengē savo locną namą mieste **Philadelphijoj,** kur priima visokius ligonius dēl gydymo ir darymo operaciju. Visi, kurie turējo operacijas ir gydēs, likos užganēdinti ir dēkingi. Jeigu kas peikia daktarą Ig. Stanku, tai tas žmogus yra užvydētojas arba koksai valkata tarnaujantis pas kokius apgavingus daktarus.

Daugybēs padekavonių. Kelios čionai talpinasi.

Malonus daktare Ig. Stankus, jųsų gyduoles atnešē man didžiausią naudą, už kurią širdingą ačiu ir platinsiu jusu vardą tarpe savo pažystamų ir giminių. Juozapas Volkavičia, 321 Antelope st., St. Louis, Mo.

Iš Canados rašo taip: Aš, Motiejus Bružas, širdingai dēkavoju daktarui Ig. Stankui už išgydymą manęs nuo vyriškos ligos. Prie 5 daktarų kreipiausi Canadoj ir daug pinigų paleidau, bet negalējo manęs išgydyti. O kaip atsišaukiau pas daktarą Ig Stankų ir jis mane išgydē nuo pirmo prisiuntimo gyduolių. Ištariu ačiu ir siunčiu savo paveikslą (fotografiją) vietoje padēkavonēs už išgydymą. P. O. Barnet, B C. Canada.

A. J. Auskaitis, 511 Railroad ave., Brooklyn, N. Y. Išreiškiu savo širdingą padēkavonę Dr. Ig. Stankui už išgydymą nuo skaudējimo pečių, skaudējimo po krutine ir sunkaus kvēpavimo. Da turiu kosulį, bet ir tas daug kartų mažesnis negu pirma.

Tos visos padēkavonēs yra idētos su davelyjimu pačių pacientų.

PASARGA.

Pamislykite gerai, jeigu daktaras pats gali perskaityti jųsų laišką ir pats gali su jumis susnekēti, tai geriaus gali išgydyti negu tie daktarai, kurie jųsų kalbos visiškai nesupranta. Neapsigaukite, nēra tenai lietuviško daktaro tuose institutuose ir Klinikose, kurie garsinasi po laikraščius. O jeigu kokis berniukas ištlumočia tenai jųsų lietuvišką kalbą kokiam daktarpalaikiui, tai supraskite, kad toks tenai yra ir gydymas. Tuos Institutus ir Klinikus užlaiko susidēję bernapalaikiai ir pas juos neina geras daktaras tarnauti. Mano širdingas patarimas: jeigu nenori gydytis pas lietuvišką daktarą, tai paimk kokį žmogų, kuris susnek gerai angliškai, ir nueik su juomi pas gerą daktarą savo miestelyj, o apturēsi tenai tikrą pagelbą. O jei norite galite atsišaukti ir pas mane. Aš teipgi paduosiu Tamstai teisinga daktarišką pagelbą. **Bēdnus aš gydau dovanai**

Nepamirškite ofiso ir rezidencijos adreso. Visuomet kreipkitēs ypatiškai arba su laišku šiuo adresu.

Dr. Ignatius Stankus

1210 SO. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

Ofiso Valandos { Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietu nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8.
Nedēliomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

Šiuomi pranešame, jog jau išējo iš spaudos LSS. Išleidimas No. 12-as

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašē K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertē P. Kovas. Pusl. 55, prekē 20c

Ši knygelē turētų rastis kiekvienoj darbininko žmogaus grįtelēj, ir kiekvienas interesuojantis socijalizmo klausimu, privalo būtinai minētą knygelę nusipirkt ir perskaityt, nes tik tokius raštus skaitydamas darbininkas žmogus, gali gaut supratimą apie socijalizmo mokslą ir pažinti dabartinę netikusią išnaudojimo tvarką.

Reikalaujanti minētos knygelēs prisiųskit «Kovos» Adm. 20c, o tuoj apturēsite. Agentam nuleidžiama nuošimčiai.

"LAISVĒ"

Visuomenēs, Kulturos, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Moksliškas LAIKRAŠTIS

Eina du sykiu sąvaitēj: Utarninke ir Pētnyčioj.

Laikraštis "LAISVĒ" didelio formato, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių. "LAISVĒS" prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui—$1.50.

Ant pažiūrējimo siunčiam vieną numerį DYKAI!

Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:

"LAISVĒ" 242 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Rusija pralenkia Amerika.

Ne liuosybēje, bet išdirbime **Vodka**, skanus rusiškas tautiškas gērimas, yra žinomas savo čystumu ir puikumu, nes jis atydžiai išdirbtas ir savyje prilaiko vien sveikas grudų išsunkas. Mes užlaikome **Vodka** importuotą ir Vodką čionai išdirbtą.

Mes išdirbame Vodką iš čystų grudų ir tokiais pat aparatais ir budu, kaip kad išdirba Rusijos valdžia.

Ačiu musų veiklumui mes parduodame už labai nužemintą prekę. Jųs galite gauti Vodkos inportuotos ir Vodkos čionai išdirbtos, taipgi geriausios Amerikoniškos ir importuotos degtinēs, vynų ir saldžių gērimų.

Alus bonkutēmis ir bačkomis.

J. CARTUN
401-3-5 South st. - Philedelphia, Pa.